

**پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۱. تابستان ۱۳۹۹**

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۷۴۳۳
اسفندماه ۱۳۹۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	خلاصه مدیریتی.....
۳.....	تحلیل مختصر وضعیت اقتصاد ایران در تابستان ۱۳۹۹.....
۶.....	۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری.....
۶.....	۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۸.....	۱-۲. پرسشنامه و مقررات پیمایش.....
۹.....	۱-۳. جامعه و انتخاب نمونه.....
۱۲.....	۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری.....
۱۲.....	۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری.....
۱۵.....	امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها.....
۱۹.....	۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی.....
۲۳.....	امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها.....
۲۶.....	ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها.....
۲۹.....	امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری.....
۳۰.....	ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری.....
۳۲.....	۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری.....
۳۳.....	۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استانی.....
۳۴.....	نماگر «عملکرد دولت».....
۳۵.....	نماگر «ثبات اقتصاد کلان».....
۳۶.....	نماگر «شفافیت و سلامت اداری».....
۳۷.....	نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت».....
۳۸.....	نماگر «فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی».....
۳۹.....	نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی».....
۴۰.....	نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض».....
۴۱.....	۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران.....
۴۵.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها.....
۴۹.....	پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پر شده.....
۵۳.....	منابع و مآخذ.....

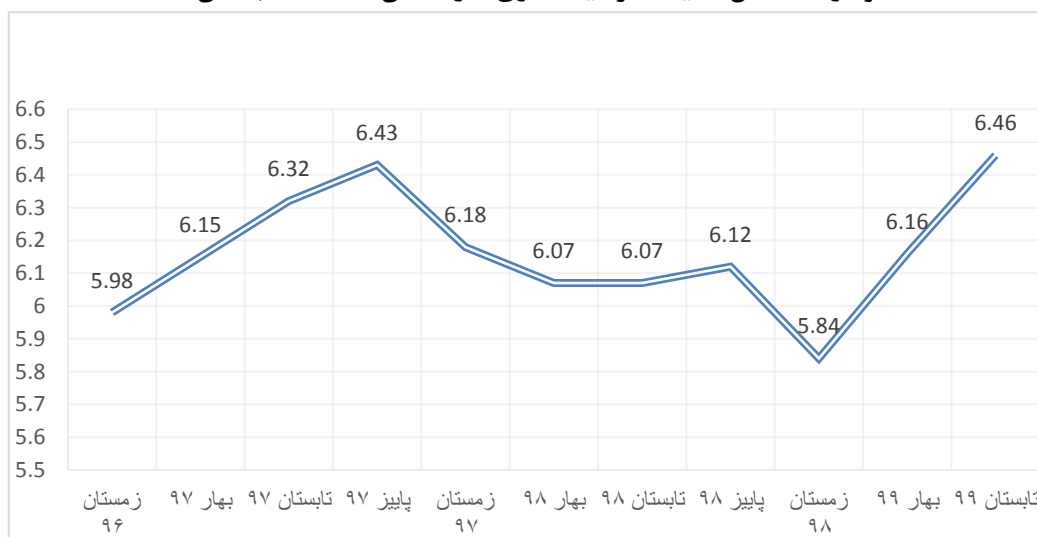

پایش امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری
۱۱. تابستان ۱۳۹۹

خلاصه مدیریتی

گزارش حاضر، یازدهمین سنجش پی‌درپی و فصلی «شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» است. این گزارش، با استفاده از آمارهای رسمی منتشر شده و در دسترس و نیز ارزیابی ۷۷۹۵ فعال اقتصادی نمونه از میان فعالان اقتصادی همه استان‌های کشور بوده است که وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان سال ۱۳۹۹ را به تفکیک ۳۱ استان، ۳۸ مؤلفه، ۷ نماگر و ۹ حوزه کسب‌وکار نشان می‌دهد. شاخص کل امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در تابستان ۱۳۹۹ کمیّت ۶/۴۶ از ۱۰ (بدترین حالت) سنجیده شده است. مقدار عددی این شاخص در مطالعه فصل قبل از آن (بهار ۱۳۹۹)، ۶/۱۶ محاسبه شده بود که نشان می‌دهد ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به فصل قبل از آن و برخلاف روند فصل زمستان نامناسب‌تر (بدتر) شده است.

نمودار ۱. شاخص امنیت سرمایه‌گذاری - زمستان ۱۳۹۶ تا تابستان ۱۳۹۹

براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، در تابستان ۱۳۹۹ **نامناسب‌ترین** مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۶۸ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)
۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)
۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۴)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند از:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۴)
۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۷۴)
۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۹۸)

لازم به یادآوری است براساس ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، در بهار

۱۳۹۹ **نامناسب‌ترین** مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۴۸ از ۱۰ و ۱۰ بدترین وضعیت)
۲. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۱)
۳. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۰۶)

و مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی بهار ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند از:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۳/۹۶)
۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۰۸)
۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۴۲)

با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده ملاحظه می‌شود که نامناسب‌ترین مؤلفه امنیت سرمایه‌گذاری که فعالان اقتصادی را بیش از همه آزار می‌دهد در این مطالعه نیز مانند دوره‌های گذشته، «عمل مسئولان به وعده‌های داده شده» بوده است، اما نکته قابل توجه رشد شدید ارزیابی نامناسب (۴/۹۴) در پاییز ۱۳۹۸ به ۸/۱۹ در تابستان ۹۹) از مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» خصوصاً در روند چند مطالعه فصلی اخیر است.

این گزارش با استفاده از دو مجموعه داده‌های پیمایشی و آماری و نهایتاً ارائه شاخص کلی (ترکیب دو مجموعه داده پیمایشی و آماری)، تهیه شده است. براساس فقط یافته‌های داده‌های پیمایشی در تابستان ۱۳۹۹، نیز فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش از استان‌های خراسان جنوبی، کردستان و زنجان، نامناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های ایلام، قزوین و هرمزگان مناسب‌ترین ارزیابی را از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند.

اما پس از تلفیق داده‌های آماری و یافته‌های پیمایشی در این پژوهش، استان‌های تهران، مازندران

و کردستان نامناسب‌ترین و استان‌های ایلام، هرمزگان و سیستان و بلوچستان مناسب‌ترین وضعیت را از نظر شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹ کسب کرده‌اند. ارزیابی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۳۹۹ نشان داده بود سه استان یزد، خراسان جنوبی و گلستان به ترتیب جزء مناسب‌ترین‌ها بودند و سه استان تهران، البرز و اصفهان به ترتیب جزء نامناسب‌ترین استان‌ها در آن پایش ارزیابی شده بودند.

براساس نتایج این مطالعه، در تابستان ۱۳۹۹، از بین ۹ حوزه فعالیت اقتصادی مورد سنجش در این پایش، فعالان اقتصادی در حوزه (زراعت، باغداری و جنگلداری) مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر حوزه‌ها و فعالان اقتصادی در حوزه (هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا)^۱ نامناسب‌ترین ارزیابی را در میان همه حوزه‌ها از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارائه کرده‌اند.

انتظار می‌رود با تداوم تهیه و انتشار گزارش‌های فصلی امنیت سرمایه‌گذاری، توجه و حساسیت مسئولان کشور به این عامل کلیدی - اما مغفول - سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی در سیاستگذاری اقتصاد ایران بیشتر جلب شود و این مجموعه گزارش‌های فصلی، به ترویج گفتمان امنیت سرمایه‌گذاری، قانونگذاری بهتر، رعایت قانون، احترام بیشتر به حقوق مالکیت و نیز بهبود عینی و واقعی امنیت اقتصادی و فضای سرمایه‌گذاری در ایران کمک کند. علاوه بر اینها، امید است با انجام مستمر این ارزیابی و انتشار نتایج آن، مسئولان اجرایی کشوری و استانی در قبال فعالان اقتصادی، متعهدتر و مسئولیت‌پذیرتر شده و قوای مقننه و قضائیه نیز در ایجاد بستر امن و رقابتی برای سرمایه‌گذاری و تولید در ایران بیشتر و مؤثرتر بکوشند.

تحلیل مختصر وضعیت اقتصاد ایران در تابستان ۱۳۹۹

برخی از اجزای امنیت سرمایه‌گذاری مانند «تضمین حقوق مالکیت» آنچنان اهمیت دارد که برخی از اقتصاددانان، آن را زیربنا و عامل اصلی رشد و توسعه اقتصادی در کشورها می‌دانند؛ «حقوق مالکیت (جزئی از امنیت سرمایه‌گذاری) در فرایند موفقیت اقتصادی این کشورها آنقدر اهمیت دارد که صاحب‌نظران معتقدند آنها زمانی از مرز موفقیت عبور کردند که قوانین رسمی و گسترده مالکیت را تدوین و فرایند تبدیل مالکیت به سرمایه را آغاز کردند»^۲.

در فقدان گزارش‌های منظم و سنجش‌های مستمر از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری، برخی از مسئولان به خود اجازه می‌دهند به تعهداتشان در قراردادهای منعقد شده با فعالان اقتصادی پایبند نباشند، وعده‌های بدون پشتوانه دهند، مقررات و رویه‌های اجرایی را به‌طور غافلگیرکننده‌ای تغییر دهند، مصوبه‌هایی

۱. با توجه به فراگیری شیوع کرونا و ادامه‌دار شدن وضعیت آن برای چندین ماه متوالی و طولانی شدن تعطیلی بسیاری از مراکز سیاحتی (هتل‌ها و...) و عدم اقبال مردم به استفاده از خدمات حضوری رستوران‌ها و مراکز مشابه این نتیجه کاملاً منطقی و قابل پیش‌بینی بوده است.

۲. هرناندو دسونو، راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟، ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶، ص ۲۵.

با ضمانت اجرایی اندک تصویب کنند، در برابر مطالبات فراقانونی مأموران تحت امرشان از فعالان اقتصادی، واکنش جدی و بازدارنده نشان ندهند و در شفاف‌سازی و پاسخگویی به فعالان اقتصادی تعلل کنند. هنگامی که این گزارش منتشر می‌شود تقریباً یک سال از شیوع ویروس کرونا می‌گذرد. شیوع این ویروس، علاوه بر اینکه سلامت جسمی و روحی مردم بسیاری از کشورها را تهدید کرده است، آثار گسترده اقتصادی نیز به همراه داشته است. افت تولید ملی در برخی کشورها طی یک سال گذشته به ۱۰ درصد نیز رسیده است که طی یک قرن گذشته بی‌سابقه بوده است و تنها با بحران بزرگ اقتصادی سال ۱۹۲۹ قابل مقایسه است. البته بدیهی است فعالیت‌های اقتصادی مختلف به‌طور یکسان آسیب‌پذیر نیستند و حتی برخی از آنها رشد قابل توجهی را در این شرایط تجربه کردند. برای مثال همان‌طور که در پایش بهار ۱۳۹۹ اشاره شد فعالان حوزه هتل، رستوران و تهیه و توزیع غذا نامناسب‌ترین وضعیت را داشتند که در فصل تابستان نیز دیدگاه آنها درباره عدم امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌ترین بوده است در حالی که بخش کشاورزی که در ردیف کالاهای ضروری قرار می‌گیرد و ارتباطات پیشینی کمتری در زنجیره تولید خود دارد تا حد زیادی از نامناسب‌تر شدن وضعیتشان در امان بوده‌اند.

در کنار تحلیل آثار تعطیلی‌های ناشی از شیوع بیماری کرونا و محدودیت‌های وضع شده برای کسب‌وکارها، در ادامه تصویری کلی از برخی متغیرهای کلان و اساسی اقتصاد ایران طی فصل گذشته ارائه می‌شود:^۱

– رشد اقتصادی: براساس اعلام مرکز آمار ایران آخرین شواهد از عملکرد اقتصاد در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۹، حاکی از رشد اقتصادی ۳/۵- درصد، رشد اقتصادی بدون نفت ۱/۷- درصد، رشد کشاورزی ۰/۱ درصد، رشد نفت ۱۴/۳- درصد، رشد صنعت ۰/۴- درصد، رشد آب، برق و گاز ۴/۹ درصد، رشد بخش ساختمان ۲- درصد و رشد بخش خدمات ۳/۵- درصد بوده است. همچنین براساس اعلام بانک مرکزی رشد اقتصادی و رشد اقتصادی بدون نفت در سه ماهه نخست سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۲/۸- و ۰/۶- درصد بوده است. در واقع به‌نظر می‌رسد هرچند با تخلیه آثار تحریم‌ها در فصول پایانی سال ۱۳۹۸ انتظار می‌رفت رشد اقتصادی به دامنه مثبت برگردد با این حال با شیوع ویروس کرونا و تحت تأثیر قرار گرفتن بخش زیادی از کسب‌وکارها رشد اقتصادی به دامنه منفی بازگشته است. شیوع ویروس کرونا عمدتاً بر بخش‌های خدماتی و صنایع کوچک اثرگذار بود. با توجه به سهم زیاد این بخش‌ها در اشتغال کشور هر چند انتظار نمی‌رود در نتیجه شیوع ویروس کرونا ارزش‌افزوده اقتصاد کاهش قابل توجهی داشته باشد با این حال به‌نظر می‌رسد آثار رفاهی آن بسیار قابل توجه خواهد بود.

– اشتغال و بازار کار: براساس اعلام مرکز آمار ایران در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به تابستان ۱۳۹۸، جمعیت بیکار ۴۱۷ هزار نفر کاهش داشته است که موجب کاهش نرخ بیکاری به ۹/۵ درصد شده است با این حال این رقم تا حدی گمراه‌کننده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد ۲۲/۳ درصد از بیکاران و ۸/۹ درصد از جمعیت

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۲۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹، صص ۳-۸.

شاغل تابستان ۱۳۹۸ در تابستان ۱۳۹۹ به جمعیت غیرفعال اضافه شده‌اند و در صورتی که این افراد جویای کار لحاظ می‌شدند نرخ بیکاری به ۱۸/۵ درصد افزایش می‌یافت.

- تورم: شاخص قیمت مصرف‌کننده با ۱۴/۰۷ درصد افزایش در پایان تابستان ۱۳۹۹ نسبت به پایان بهار، بالاترین نرخ رشد شاخص قیمت مصرف‌کننده در طول چهار فصل گذشته را ثبت کرده است. این رشد شاخص قیمت باعث شده است تا تورم نقطه به نقطه در شهریورماه به ۳۴/۴ درصد و نرخ تورم متوسط سالیانه به ۲۶ درصد برسد. نحوه تأمین مالی کسری بودجه و تغییرات پایه پولی و نقدینگی، مهم‌ترین عامل بلندمدت و سیاستی و تغییرات نرخ ارز از مهم‌ترین عوامل کوتاه‌مدت اثرگذار بر نرخ تورم است.

- محیط کسب‌وکار: وضعیت محیط کسب‌وکار در ایران براساس ماده (۴) قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار مصوب ۱۳۹۰ توسط اتاق ایران سنجش و اعلام می‌شود. بررسی‌های انجام شده در سال‌های گذشته نشان می‌دهد که سال ۱۳۹۶ با شاخص ۵/۷۸ بهترین محیط کسب‌وکار برای فعالان اقتصادی را فراهم کرده، ولی در سال ۱۳۹۷ با توجه به تلاطم‌های اقتصادی رخ داده این عدد به ۶/۳۳ افزایش یافته است. بررسی‌های اتاق ایران نیز نشان از آن داشت که این شاخص در سه فصل گذشته بهبودی نسبی در عملکرد این شاخص رخ داده تا جایی که این عدد در تابستان ۱۳۹۸ به ۶/۰۷ و در پاییز ۱۳۹۸ به ۶/۰۳ رسید. به این ترتیب وضعیت این شاخص که در سال ۱۳۹۷ برای مدتی طولانی روندی منفی طی می‌کرد، در سال ۱۳۹۸ بهتر شده است. البته این شاخص برای فصل زمستان ۱۳۹۸ به عدد ۶/۰۵ رسید که تا حدودی نسبت به پاییز وضعیت آن نامساعدتر شده است. اما مجدداً برای بهار ۱۳۹۹ وضعیت شاخص با عدد ۶/۰۱ نشان از بهبود بسیار ناچیز شاخص دارد اما مجدداً برای فصل تابستان ۱۳۹۹ وضعیت شاخص با عدد ۶/۰۵ نسبت به فصل بهار ۱۳۹۹ افزایش یافته یا وضعیت شاخص نسبت به فصل قبل نامناسب‌تر شده است.

گزارش اتاق ایران^۱ نشان می‌دهد در تابستان ۱۳۹۹ پیش‌بینی‌ناپذیری، بدترین مؤلفه محیط کسب‌وکار در ایران بوده است، یعنی «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین، مقررات و روش‌های اجرایی ناظر بر کسب‌وکار» و «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» همانند پایش گذشته نامناسب‌ترین مؤلفه‌های محیط کسب‌وکار بوده‌اند. همچنین سه مؤلفه محدودیت دسترسی به آب، محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی (برق، گاز، گازوئیل و ...) و محدودیت دسترسی به شبکه تلفن همراه و اینترنت، مناسب‌ترین مؤلفه‌های کسب‌وکار در ایران بوده‌اند.

براساس نتایج این پایش در تابستان ۱۳۹۹ وضعیت محیط کسب‌وکار در بخش خدمات در مقایسه با بخش‌های صنعت و کشاورزی نامناسب‌تر ارزیابی شده است. در بین رشته فعالیت‌های اقتصادی، رشته فعالیت‌های اطلاعات و ارتباطات، حمل‌ونقل و انبارداری و سلامت انسان و مددکاری اجتماعی به ترتیب دارای بدترین وضعیت کسب‌وکار و رشته فعالیت‌های آموزش، سایر فعالیت‌های خدماتی و تولید صنعتی (ساخت)

۱. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، «پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران - تابستان ۱۳۹۹»، مهر ۱۳۹۹. دوره شانزدهم.

به ترتیب بهترین وضعیت کسب و کار را در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی در کشور داشته‌اند.

۱. روش‌شناسی ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری^۱

گزارش حاضر، یازدهمین گزارش مستمر فصلی است که با ابزار پرسشنامه و براساس ترکیبی از «ادراک‌سنجی» فعالان اقتصادی سراسر کشور از وضعیت ۲۱ مؤلفه پیمایشی (Survey Data) و نیز ۱۷ داده آماری (Hard Data) امنیت سرمایه‌گذاری ایران در دوره سه‌ماهه تابستان ۱۳۹۹ تهیه شده است. این گزارش، با روش‌های پیمایشی و آماری، نماگرها و مؤلفه‌های مؤثر را در سرمایه‌گذاری در استان‌ها و بخش‌های اقتصادی ایران ارزیابی کرده و با تلفیق آنها به روش علمی، «شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران» مربوط به فصل تابستان ۱۳۹۹ را ارائه داده است.

۱-۱. نماگرها و مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۷ نماگر و ۳۸ مؤلفه (۱۷ مؤلفه آماری^۲ و ۲۱ مؤلفه پیمایشی^۳) نهایی و به شرح زیر معرفی شد:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. اعتماد به دستگاه قضایی برای احقاق بموقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری و مالی (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایت فعالان اقتصادی (مؤلفه پیمایشی)
۳. تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی (مؤلفه پیمایشی)
۴. اجرای کامل و بموقع احکام مراجع قضایی (مؤلفه آماری)
۵. رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری (مؤلفه آماری)
۶. نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) (مؤلفه آماری)
۷. میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی (روز) (مؤلفه آماری)

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)

۱. ثبات قیمت مواد اولیه (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده (مؤلفه آماری)
۳. ثبات نرخ ارز (مؤلفه آماری)

۱. برای توضیحات بیشتر رجوع شود به: مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

2. Hard Data
3. Survey Data

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)

۱. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری قوانین و مقررات (مصوبه مجلس یا هیئت دولت یا وزرا)^۱ (مؤلفه پیمایشی)
۲. ثبات یا پیش‌بینی‌پذیری رویه‌های اجرایی (تصمیمات مسئولان استانی یا محلی) (مؤلفه پیمایشی)
۳. روشن و غیرقابل تفسیر بودن قوانین و مقررات ناظر به کسب‌وکار (مؤلفه پیمایشی)
۴. ثبات مسئولان استانی (مؤلفه آماری)

نماگر ۴. شفافیت و سلامت اداری (۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)

۱. توزیع کالای قاچاق به ضرر بخشی از فعالان اقتصادی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیم‌های مسئولان (مؤلفه پیمایشی)
۳. میزان شیوع رشوه در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۴. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات حکومتی (مؤلفه پیمایشی)

نماگر ۵. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درست‌ی (۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)

۱. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۲. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار (مؤلفه پیمایشی)
۳. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت (مؤلفه پیمایشی)
۴. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۵. عمل مسئولان محلی به وعده‌های داده شده (مؤلفه پیمایشی)
۶. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۷. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. درصد چک‌های برگشتی (مؤلفه آماری)
۹. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

نماگر ۶. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)

۱. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات و ماشین‌آلات) (مؤلفه پیمایشی)
۲. سرقت یا استفاده غیرمجاز از علائم تجاری یا مالکیت معنوی (مؤلفه پیمایشی)
۳. سرقت مستوجب تعزیر (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۴. تصرف عدوانی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۵. مزاحمت ملکی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۶. ضرب و جرح عمدی (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)

۱. به‌نظر می‌رسد لازم است مصوبات سران قوا نیز در این مؤلفه مورد توجه قرار گیرد.

۷. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح (به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت) (مؤلفه آماری)
۸. ضریب نفوذ بیمه (مؤلفه آماری)

نماگر ۷. عملکرد دولت (۳ مؤلفه پیمایشی)

۱. سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)
۲. اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی)
۳. حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)

۲-۱. پرسشنامه و مقررات پیمایش

پرسشنامه گزارش حاضر، به‌صورت الکترونیکی^۱ و شامل ۲۱ پرسش برای سنجش ادراک و احساس فعالان اقتصادی از وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری به‌صورت کیفی و طیف (گزینه‌های) پنج‌گانه «خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم» طراحی شد.

در پرسشنامه و ارزیابی پایش امنیت سرمایه‌گذاری، ارزیابی بین صفر و ۱۰ باشد و ۱۰ نامناسب‌ترین (بدترین) و صفر مناسب‌ترین (بهترین) ارزیابی تعیین شد و درنهایت شاخص هرچه به صفر نزدیک‌تر باشد، بهتر ارزیابی و تلقی می‌شود.

با توجه به کیفی بودن پرسش‌های این پیمایش، پرسش‌های ارزیابی‌ها و پاسخ‌ها باید به‌صورت کمی درمی‌آمد. به همین دلیل نمرات ارزیابی به‌صورت خیلی کم، امتیاز ۱۰، کم، امتیاز ۷/۵، تاحدودی، امتیاز ۵، زیاد، امتیاز ۲/۵ و خیلی زیاد، امتیاز صفر معادل‌سازی کمی شد (به‌گونه‌ای که فواصل امتیاز ۲/۵ به‌صورت مساوی مابین گزینه‌ها رعایت شود).

شایان ذکر است در پرسشنامه این تحقیق، برخی از سؤال‌ها، رویکردی مثبت (برای مثال ارزیابی میزان وفای به‌عهد) و برخی دیگر رویکرد منفی (برای مثال ارزیابی میزان رشوه در ادارات) دارند. در مؤلفه‌های (رواج توزیع کالای قاچاق)، (میزان شیوع رشوه در ادارات)، (اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات)، (وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار)، سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) و (استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی) که سؤال‌ها رویکرد منفی داشتند و پاسخ‌ها برخلاف سایر مؤلفه‌ها بودند، نحوه امتیازدهی به‌طور معکوس کمی‌سازی شد؛ یعنی بدترین حالت (شرایطی که فعالیت بنگاه، متوقف شود) امتیاز ۱۰ برای گزینه خیلی زیاد و امتیاز صفر برای گزینه خیلی کم در نظر گرفته شده است.

۱. سؤالات پرسشنامه در آدرس www.rcmajlisform.ir قابل دسترسی است.

۳-۱. جامعه و انتخاب نمونه

برخلاف پیمایش‌های پایش محیط کسب‌وکار که طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۵ با جامعه تعریف شده «تشکل‌های اقتصادی سراسر کشور» توسط مرکز پژوهش‌های مجلس انجام می‌شد، در پیمایش امنیت سرمایه‌گذاری، جامعه آماری، همه فعالان اقتصادی در دسترس متناسب با جامعه نمونه‌های قابل استناد در همه استان‌ها و همه حوزه‌های کاری در نظر گرفته شده است.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های این پژوهش، دسترسی به فهرست اعضای نمونه آماری تعیین شده (فعالان اقتصادی سراسر کشور) و نیز قانع و راضی کردن آنها به تکمیل پرسشنامه این پژوهش بوده است؛ پرسشنامه‌ای که در آن ارزیابی قوه قضائیه و نیروی انتظامی و نیز وجود رشوه و فساد گنجانده شده است.^۱

شایان ذکر است با توجه به جامعه آماری در اختیار تیم پژوهش، لازم بود که به‌طور متوسط از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و تحویل شود. توزیع ۷۷۹۵ پرسشنامه قابل قبول رسیده در این پیمایش، به تفکیک استان‌ها در جدول ۱ ارائه شده است.

۱. تعداد پرسشنامه‌های مورد نیاز حدود ۱۱۳۰۰ پرسشنامه در سطح کشور و در تمامی استان‌ها و خوشه‌هاست. در پایش زمستان ۱۳۹۶ برای ۴۳۳۱۰ نفر پیامک ارسال شد. با توجه به اینکه برآورد این بود که تقریباً از هر چهار نفر که پیامک را دریافت می‌کند، یک نفر (۲۵ درصد) پرسشنامه را تکمیل و ارسال کند که متأسفانه در پایان، حدود ۴ درصد از دریافت‌کنندگان پیامک اقدام به ورود به ربات و سایت و تکمیل پرسشنامه نموده‌اند. لذا برای پایش تابستان تعداد پیامک‌های ارسالی دو برابر شد یعنی به ۸۴۶۲۰ نفر پیامک ارسال شد که تقریباً ۷/۵ برابر تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده مورد نیاز است. این بار با توجه به تجربه پایش زمستان و زمان ارسال پیامک‌های پایش زمستان (در هفته‌های پایانی سال ۱۳۹۶ و ایام نوروز) که از هر ۲۵ نفر پیامک‌گیرنده، یک نفر اقدام به تکمیل پرسشنامه کرده بود، در پایش تابستان تصور این بود که این عدد بهبود می‌یابد و به یک نفر از ۱۷ نفر می‌رسد. لذا با توجه به سابقه پر شدن تعداد پرسشنامه‌ها در پایش‌های گذشته این گونه اقدام شد.

جدول ۱. حجم جامعه و نمونه لازم، تعداد پیامک‌های ارسالی و پاسخ دریافتی به تفکیک استان‌ها در پایش تابستان ۱۳۹۹

درصد تحقق تعداد نمونه در تابستان ۱۳۹۹	پاسخ دریافتی قابل قبول در		پیامک ارسالی	حجم نمونه لازم*	حجم جامعه	استان
	تابستان ۱۳۹۹	بهار ۱۳۹۹				
۱۰۰	۴۰۵	۲۸۸	۴۳۵۴	۳۷۸	۲۴۰۹۸	آذربایجان شرقی
۹۴	۳۵۴	۲۷۴	۴۳۲۵	۳۷۵	۱۶۰۳۶	آذربایجان غربی
۵۶	۲۰۱	۱۸۸	۴۳۴۸	۳۵۹	۶۲۰۹	اردبیل
۹۸	۳۷۳	۲۹۸	۴۳۷۲	۳۸۱	۴۳۱۵۷	اصفهان
۶۳	۲۳۴	۲۰۲	۴۳۲۷	۳۶۹	۹۶۱۱	البرز
۴۵	۱۵۹	۱۶۳	۴۵۹۷	۳۵۰	۴۵۹۷	ایلام
۵۳	۱۹۲	۱۴۸	۴۲۶۴	۳۵۹	۶۴۲۲	بوشهر
۱۰۰	۴۹۲	۳۲۳	۴۴۲۲	۳۸۲	۷۶۷۰۵	تهران
۶۱	۲۲۲	۲۲۵	۴۴۲۸	۳۵۸	۶۳۵۲	کرمان
۵۹	۲۱۳	۲۴۷	۴۲۹۷	۳۵۷	۵۳۶۱	چهارمحال و بختیاری
۹۸	۳۷۲	۲۳۰	۴۴۰۴	۳۷۹	۳۱۳۶۹	خراسان جنوبی
۱۰۰	۴۱۰	۳۰۷	۴۹۱۲	۳۵۳	۴۹۱۲	خراسان رضوی
۱۰۰	۴۰۷	۲۱۷	۴۳۴۵	۳۷۵	۱۷۱۸۰	خراسان شمالی
۵۳	۱۹۲	۲۲۷	۴۲۹۹	۳۶۳	۷۰۵۰	خوزستان
۴۸	۱۷۱	۲۶۱	۴۲۶۸	۳۵۰	۴۲۶۸	زنجان
۴۳	۱۵۶	۲۱۲	۴۲۵۲	۳۶۰	۶۹۳۹	سمنان
۸۵	۳۲۱	۱۹۵	۴۳۷۶	۳۷۷	۲۰۷۰۴	سیستان و بلوچستان
۴۶	۱۶۷	۲۵۷	۴۲۷۷	۳۶۱	۶۳۱۵	فارس
۶۸	۲۵۲	۱۶۸	۴۳۵۸	۳۶۷	۸۵۳۸	قزوین
۴۹	۱۸۲	۲۶۸	۴۲۹۶	۳۶۸	۹۳۳۰	قم
۵۹	۲۱۹	۱۷۷	۴۲۶۰	۳۷۲	۱۲۸۵۲	کردستان
۴۳	۱۵۹	۱۹۶	۴۲۶۱	۳۶۹	۹۷۰۸	کرمانشاه
۴۱	۱۴۲	۱۸۷	۳۸۵۰	۳۳۹	۳۸۵۰	کهگیلویه و بویراحمد
۳۹	۱۴۴	۱۹۷	۴۳۵۷	۳۶۷	۹۵۱۷	گلستان
۳۹	۱۴۷	۱۷۵	۴۲۴۳	۳۷۵	۱۵۶۴۳	گیلان
۶۹	۲۵۵	۲۱۲	۴۳۷۷	۳۶۵	۸۴۹۹	لرستان
۵۹	۲۲۵	۱۸۱	۴۳۱۱	۳۷۹	۳۰۱۰۷	مازندران
۹۹	۳۶۶	۲۱۸	۴۳۶۵	۳۶۹	۹۹۰۶	مرکزی
۵۷	۲۰۴	۱۹۰	۴۲۴۱	۳۵۶	۶۰۰۳	هرمزگان
۴۸	۱۷۷	۲۱۰	۴۳۲۳	۳۶۸	۹۲۰۵	همدان
۷۶	۲۸۲	۲۴۳	۴۳۲۲	۳۷۰	۱۰۵۰۰	یزد
۶۹	۷۷۹۵	۶۸۸۴	۱۳۴۴۳۱	۱۱۳۵۰	۴۴۰۹۴۳	کل کشور

مأخذ: استخراج تیم پژوهش از فایل‌های جمع‌آوری شده فعالان اقتصادی و جدول کوکران برای تعیین حجم نمونه، پایش تابستان ۱۳۹۹.

* براساس فرمول مورگان.

۱. علاوه بر آن برای ۱۲۸۱۳ فعال اقتصادی ایمیل ارسال شد. همچنین به تعداد ۲۰۰۰۰ شماره تلفن با استان و حوزه کاری نامشخص نیز پیامک ارسال شد.

در جدول ۲ میزان مشارکت فعالان اقتصادی و جامعه آماری در مطالعات گذشته تا پاییز ۱۳۹۸ قابل مشاهده است:

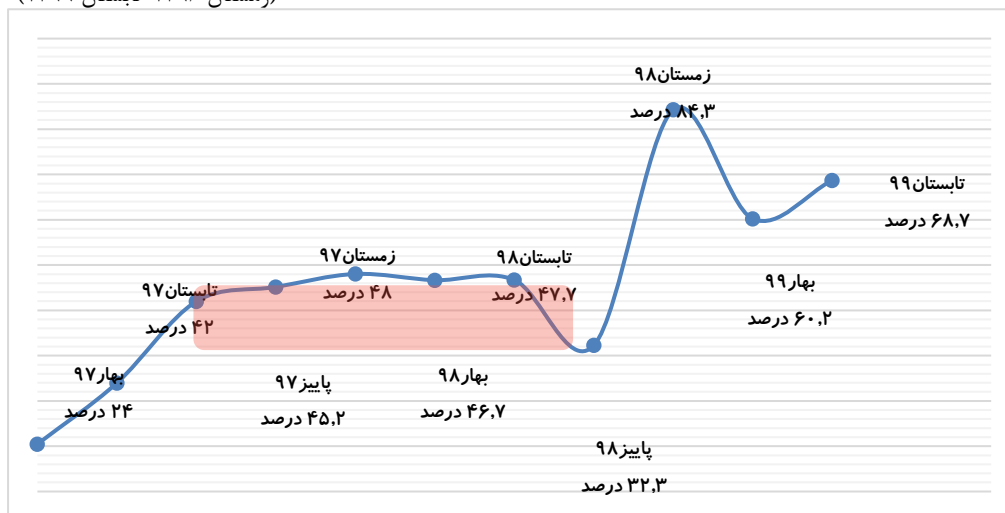
جدول ۲. تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول در مطالعه‌های مختلف امنیت سرمایه‌گذاری

عنوان	تعداد پرسشنامه‌های قابل قبول (نفر)	تعداد افزایش پرسشنامه‌های قابل قبول	درصد رشد پرسشنامه‌های قابل قبول
مطالعه اول (زمستان ۱۳۹۶)	۱۲۰۷	---	---
مطالعه دوم (بهار ۱۳۹۷)	۲۷۵۱	۱۵۴۴	۱۲۸
مطالعه سوم (تابستان ۱۳۹۷)	۴۸۸۷	۲۱۳۶	۷۷
مطالعه چهارم (پاییز ۱۳۹۷)	۵۲۵۴	۳۶۷	۸
مطالعه پنجم (زمستان ۱۳۹۷)	۵۶۹۴	۴۴۰	۸
مطالعه ششم (بهار ۱۳۹۸)	۵۸۳۵	۱۴۱	۲/۴
مطالعه هفتم (تابستان ۱۳۹۸)	۶۷۲۷	۸۹۲	۱۵/۳
مطالعه هشتم (پاییز ۱۳۹۸)	۳۸۰۱	-۲۹۲۶	-۴۳/۵
مطالعه نهم (زمستان ۱۳۹۸)	۹۶۸۳	۵۸۸۲	۱۵۴/۷
مطالعه دهم (بهار ۱۳۹۹)	۶۸۸۴	-۲۷۹۹	-۲۹
مطالعه یازدهم (تابستان ۱۳۹۹)	۷۷۹۵	۹۱۱	۱۳

سعی بر آن است تا به روزرسانی جامعه آماری خود در فصل‌های آتی، تعداد نمونه‌ها به حدنصاب تعیین شده یعنی حدود ۱۱۳۰۰ فعال اقتصادی از همه استان‌ها و از همه بخش‌ها (با فرض ثابت ماندن حجم جامعه آماری) برسد.^۱

نمودار ۲. درصد تحقق حجم نمونه لازم به تفکیک پایش‌های امنیت سرمایه‌گذاری

(زمستان ۱۳۹۶-تابستان ۱۳۹۹)

۱. البته باید دقت داشت که درخصوص تعداد نمونه‌های دریافت شده از برخی استان‌های ذکر شده در جدول ۱ همانند استان‌های ایلام، بوشهر، قزوین، کردستان، گیلان و مازندران که زیر ۵۰ درصد حجم نمونه مورد نیاز را دارا هستند و فاصله مناسب آنها از حدنصاب مورد نظر چندان حاصل نشده است و نمی‌توان همانند سایر استان‌ها نتیجه‌گیری‌های دقیقی برای این استان‌ها کرد؛ به نظر می‌رسد با روند افزایش مشارکت‌کنندگان و نمونه‌های صحیح دریافت شده این ابهام نیز به‌زودی در پایش‌های آتی برطرف گردد.

۲. نتایج پژوهش براساس مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری

۲-۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۱۷ مؤلفه آماری^۱

همان‌طور که در بخش قبل اشاره شد، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ایران شامل ۳۸ مؤلفه می‌شود که ۱۷ مؤلفه آن آماری (HD) هستند؛ یعنی سنجش آن نیاز به پیمایش و نظرخواهی ندارد و توسط نهادهای رسمی اندازه‌گیری و اعلام می‌شوند. روش محاسبه این مؤلفه‌ها براساس روش‌های علمی از نهادهای مربوطه اخذ شده است که به تفکیک نماگرهای مربوطه عبارتند از:

نماگر ۱. تعریف و تضمین حقوق مالکیت (۴ مؤلفه آماری)

۱. اجرای کامل و بموقع احکام مراجع قضایی

این مؤلفه از حاصل جمع نسبت مانده اجرای احکام مدنی به جمعیت هر استان با مانده اجرای احکام کیفری به جمعیت هر استان مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸^۲ به‌دست آمده است.

۲. میزان رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داوری

اطلاعات این مؤلفه با توجه به همکاری مرکز داوری اتاق ایران با مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در قالب سه نوع آمار دریافت گردید: آمار پرونده‌های جاری دفاتر مرکز، آمار پرونده‌های ثبت شده در دفاتر مرکز و آمار آرای صادره در دفاتر مرکز در سال ۱۳۹۸. لذا با توجه به ماهیت این مؤلفه میزان آمار آرای صادره در دفاتر مرکز داوری اتاق ایران تا دی‌ماه ۱۳۹۸ که در اختیار تیم تحقیقاتی قرار گرفته است مورد استفاده در تحلیل‌های پایش زمستان ۱۳۹۸ قرار گرفته است.

۳. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی کامل به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی (درصد از ورودی) از حاصل جمع نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های حقوقی با نسبت خروجی به ورودی پرونده‌های دادگاه‌های کیفری مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. اهتمام دادگاه‌ها به رسیدگی سریع به شکایت‌ها

این مؤلفه با معیار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی برحسب تعداد روز به‌دست آمده است. آمار میانگین زمان رسیدگی به هر پرونده در شعب دادگاه حقوقی و دادگاه کیفری به تفکیک استان‌های مذکور در گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ (آخرین آمار در دسترس تیم پژوهش)^۳ به‌دست آمده است.

1. Hard Data

۲. آخرین آمار و اطلاعات در دسترس با عنوان اطلاعات موجود در سالنامه قوه قضائیه برای سال ۱۳۹۸ در این پایش مورد استفاده قرار گرفته است.

۳. با توجه به همکاری مناسب قوه قضائیه و در اختیار قرار دادن گزارش‌های عملکرد واحدهای قضایی به تفکیک ماهیانه برای سال‌های ۱۳۹۷، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۸، برای این پایش از آخرین اطلاعات در دسترس و قابل استفاده بهره گرفته شده است که مربوط به اسفندماه ۱۳۹۸ است.

نماگر ۲. ثبات اقتصاد کلان (۲ مؤلفه آماری)

۱. ثبات نرخ تورم

نوسان شاخص قیمت مصرف‌کننده براساس نرخ تورم استانی اعلامی از طرف مرکز آمار.^۱

۲. ثبات نرخ ارز

برای پایش تابستان ۱۳۹۹ همانند سه پایش زمستان و پاییز ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ نرخ‌های اعلامی از طرف شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز تهران ملاک عمل قرار گرفته است.^۲ برای آنکه این مؤلفه تغییرات و نوسانات را برای کشور بهتر نشان دهد، ضریب تغییرات^۳ آن محاسبه و استفاده شده است.

نماگر ۳. ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (۱ مؤلفه آماری)

۱. ثبات مسئولان استانی

این مؤلفه براساس تغییرات ۶ مقام مسئول استانی شامل استاندار، شهردار،^۴ ریاست سازمان جهاد کشاورزی، مدیر کل سازمان امور اقتصاد و دارایی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ریاست سازمان صنعت، معدن و تجارت استان در دوره زمانی مشخص شده (فصل تابستان ۱۳۹۹) براساس استعلام مرکز پژوهش‌ها از دستگاه‌های مربوطه و میزان همکاری و اطلاعات در دسترس و ارائه شده توسط آنها و سایت‌های مربوطه به‌دست آمده است.

نماگر ۴. فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (۴ مؤلفه آماری)

۱. تعداد پرونده‌های خیانت در امانت

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. تعداد پرونده‌های مطالبه طلب

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۳. درصد چک‌های برگشتی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی تحت عنوان شاخص مطالبه وجه چک به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۱. طبق گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، شهریور ۱۳۹۹، مرکز آمار ایران، تاریخ انتشار ۱۳۹۹/۷/۵.
۲. به آدرس www.tgju.org
۳. ضریب تغییرات عبارت است از: عددی که از تقسیم انحراف معیار به میانگین نرخ‌های یک بازه زمانی به‌دست می‌آید. ضریب تغییرات میزان تغییرات نرخ را در طول دوره زمانی مشخص شده بهتر نشان می‌دهد، هرچند برای دوره‌های کوتاه‌مدت می‌توان از انحراف معیار نرخ‌ها نیز استفاده کرد.
۴. درباره دریافت اطلاعات از منابع مطلع، درخصوص تغییرات شهرداران و استانداران برای این دوره (تابستان ۱۳۹۹) تغییراتی گزارش نشده است.

۴. تعداد پرونده‌های کلاهبرداری

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

نماگر ۵. مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (۶ مؤلفه آماری)

۱. شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع سرقت مستوجب تعزیر به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۲. شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۳. شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی

این مؤلفه براساس نرخ اعلامی شکایت‌های با موضوع مزاحمت ملکی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مذکور در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۴. شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی

این مؤلفه از تعداد شکایت‌های با موضوع ضرب و جرح عمدی به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت در هر استان، مندرج در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۵. تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح

این مؤلفه براساس حاصل جمع نرخ‌های اعلامی در هر استان برای فوت یا جرح به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، مذکور در سالنامه آماری سال ۱۳۹۸ به‌دست آمده است.

۶. ضریب نفوذ بیمه

این مؤلفه براساس نرخ رسمی اعلامی در سالنامه آماری صنعت بیمه سال ۱۳۹۸ صنعت بیمه به تفکیک استان‌ها استخراج شده است.

همان‌طور که قبلاً توضیح داده شد دو نماگر شفافیت و سلامت اداری و نماگر عملکرد دولت صرفاً براساس مؤلفه‌های پیمایشی سنجش و ارزیابی می‌شوند و هیچ مؤلفه آماری برای آنها در نظر گرفته نشده است.

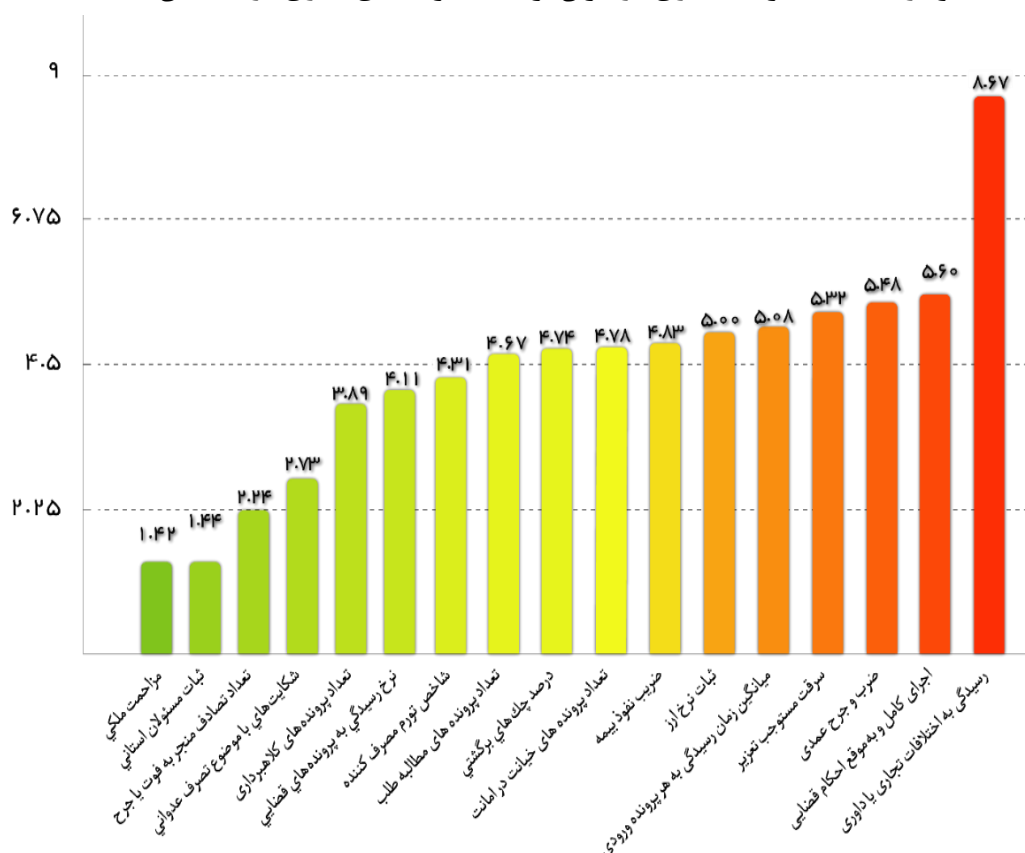
برای تلفیق اطلاعات فوق با داده‌های پیمایشی و استخراج یک شاخص برای هر استان و درنهایت برای کل کشور، پس از تهیه جدول اطلاعات نسبی ۱۷ مؤلفه، این مؤلفه‌ها نرمال‌سازی شده^۲ و سپس با جدول

۱. که شامل آخرین اطلاعات در دسترس برای تیم پژوهش بوده است.
 ۲. برای نرمال‌سازی جدول اطلاعات نسبی مؤلفه‌های آماری: اولاً، آمار برخی مؤلفه‌ها در استان‌های خاصی وجود نداشت، زیرا در سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۷ برای هر استان برخی اطلاعات مورد نیاز این پایش از جداولی با عنوان «۱۰ موضوع اول اتهام پرونده‌های ورودی واحدهای قضایی استان...» استخراج شده است، لکن به‌دلیل آنکه مؤلفه مورد نظر در طول بازه زمانی مورد سنجش در ۱۰ موضوع اول اتهامی استان مورد نظر نبوده، لذا آماری در این خصوص در دسترس نبود. در

اطلاعات پیمایشی تلفیق شده‌اند. با توجه به مراحل و پیش فرض‌های مذکور، مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری پس از نرمال شدن برای فصل تابستان ۱۳۹۹ در جدول ۳ و نمودار ۳ ارائه شده است. مطالعه این فصل نشان می‌دهد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری برای فصل تابستان ۱۳۹۹ عدد ۴/۳۷ از ۱۰ (شاخص ۱۰ به معنای ناامنی مطلق سرمایه‌گذاری) به دست آمده است نمودار ۹ در اواخر این گزارش، روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری از نظر مؤلفه‌های آماری طی ۱۱ فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹ را نشان می‌دهد.

نمودار ۳. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری در تابستان ۱۳۹۹

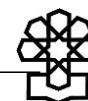
امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها

مقایسه اطلاعات استخراجی مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ نشان‌دهنده آن است که به ترتیب استان‌های سیستان و بلوچستان، آذربایجان غربی و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها بیشترین رشد مثبت را داشته‌اند و استان‌های

این موارد، معادل عدد موجود برای آن استان در سالنامه سال گذشته و یا حداقل مؤلفه موجود در رتبه‌بندی سایر استان‌ها برای استان فاقد آمار به کار برده شده است. ثانیاً، آن دسته از مؤلفه‌هایی که براساس نسبت به جمعیت استان مربوطه (شاخص براساس ۱۰۰ هزار نفر) موجود در منابع آماری رسمی در آنها رعایت نشده است، لازم است تا عدد مؤلفه کسب شده بر جمعیت هر استان تقسیم و ضرب در ۱۰۰ هزار شود تا همانند سایر مؤلفه‌ها بتوان آنها را نرمال کرد.

تهران، کهگیلویه و بویراحمد و اصفهان به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری بیشترین رشد منفی را کسب کرده‌اند، این در حالی است که در پایش بهار ۱۳۹۹ نسبت به زمستان ۱۳۹۸ به ترتیب استان‌های همدان، آذربایجان غربی و خراسان جنوبی نسبت به سایر استان‌ها ارزیابی مناسب‌تری داشتند و استان‌های تهران، مازندران و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب نسبت به سایر استان‌ها در بررسی مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی نامناسب‌تری کسب کرده‌اند.

به عبارتی در چند مطالعه اخیر استان‌های خراسان جنوبی و آذربایجان غربی مکرراً از ارزیابی مناسب‌تری برخوردار بوده‌اند و استان‌های تهران و کهگیلویه و بویراحمد مکرراً ارزیابی نامناسب‌تری در مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۳. مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نرمال شده) به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹ (به ترتیب از بهترین تا بدترین)

مؤلفه‌های آماری امنیت سرمایه‌گذاری	ضریب نفوذ بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح عمدی	ضرب و جرح عمدی	مزاحمت ملکی	شکایت‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرقهت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	درصد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داور	اجرای کامل و بموقع احکام قضایی	استان/ عنوان مؤلفه آماری
۳.۱۰	۵	۲	۱	۱	۱	۳	۱	۱	۱	۱	۱	۵	۴	۹	۰	۹	۸	سیستان و بلوچستان
۳.۲۲	۴	۳	۱	۱	۱	۱	۳	۴	۳	۲	۳	۵	۱	۷	۲	۹	۶	آذربایجان غربی
۳.۲۶	۴	۱	۳	۱	۱	۳	۲	۳	۳	۱	۱	۵	۴	۱	۶	۹	۷	خراسان جنوبی
۳.۳۸	۵	۱	۶	۱	۱	۵	۴	۴	۳	۷	۱	۵	۴	۳	۴	۰	۴	همدان
۳.۶۱	۵	۱	۳	۱	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۱	۵	۳	۴	۳	۹	۵	سمنان
۳.۶۴	۴	۲	۳	۱	۲	۳	۳	۳	۵	۵	۱	۵	۴	۲	۴	۹	۵	کرمانشاه
۳.۸۷	۳	۲	۲	۱	۱	۳	۵	۶	۴	۶	۱	۵	۴	۳	۴	۹	۵	قم
۳.۹۸	۵	۱	۳	۱	۱	۳	۲	۴	۴	۵	۳	۵	۱۰	۴	۰	۹	۸	هرمزگان
۴.۰۷	۵	۳	۴	۱	۱	۵	۲	۴	۳	۴	۱	۵	۶	۵	۵	۹	۷	کرمان
۴.۱۲	۵	۱	۷	۱	۴	۶	۴	۴	۴	۵	۱	۵	۴	۳	۳	۹	۶	زنجان
۴.۲۱	۵	۴	۳	۱	۱	۳	۳	۶	۵	۵	۱	۵	۴	۴	۴	۹	۹	فارس
۴.۲۳	۳	۶	۵	۱	۱	۴	۴	۳	۳	۴	۳	۵	۳	۴	۶	۹	۸	خراسان رضوی
۴.۲۴	۴	۲	۶	۲	۱	۶	۴	۵	۴	۶	۳	۵	۳	۳	۵	۹	۴	گیلان
۴.۲۶	۵	۱	۷	۱	۷	۵	۳	۵	۷	۱	۱	۵	۳	۳	۲	۹	۷	اردبیل
۴.۳۱	۴	۲	۴	۱	۱	۸	۳	۴	۴	۵	۱	۵	۵	۶	۴	۹	۸	گلستان
۴.۳۲	۴	۳	۵	۱	۵	۱	۵	۵	۴	۴	۳	۵	۴	۴	۵	۹	۷	آذربایجان شرقی
۴.۳۳	۴	۲	۶	۱	۱	۵	۴	۱۰	۵	۶	۳	۵	۴	۵	۳	۹	۰	یزد
۴.۳۷	۶	۲	۷	۱	۱	۸	۴	۵	۳	۶	۱	۵	۳	۳	۵	۹	۵	مرکزی
۴.۳۹	۵	۲	۶	۱	۵	۴	۴	۴	۴	۵	۳	۵	۶	۵	۱	۹	۷	لرستان
۴.۶۴	۹	۱	۴	۱	۱	۴	۴	۵	۶	۶	۱	۵	۴	۱۰	۳	۹	۴	بوشهر
۴.۶۴	۶	۱	۶	۱	۱	۷	۴	۵	۵	۶	۳	۵	۴	۶	۴	۹	۵	قزوین
۴.۶۶	۶	۱	۶	۱	۹	۵	۵	۴	۴	۵	۱	۵	۲	۸	۴	۹	۴	کردستان
۴.۷۰	۳	۱	۸	۱	۷	۸	۴	۲	۵	۶	۱	۵	۵	۳	۶	۹	۵	خراسان شمالی
۴.۷۰	۸	۳	۷	۱	۱	۹	۴	۳	۵	۵	۱	۵	۳	۵	۵	۹	۶	خوزستان
۴.۷۳	۷	۱	۸	۱	۸	۷	۵	۲	۱۰	۱	۱	۵	۷	۲	۲	۹	۶	ایلام

مؤلفه‌های آماری اهمیت سرمایه‌گذاری	ضرب بیمه	تعداد تصادف منجر به فوت یا جرح	ضرب و جرح عمدی	مزاحمت ملکی	شکایات‌های با موضوع تصرف عدوانی	سرقت مستوجب تعزیر	تعداد پرونده‌های کلاهبرداری	در صد چک‌های برگشتی	تعداد پرونده‌های مطالبه طلب	تعداد پرونده‌های خیانت در امانت	ثبات مسئولان استانی	ثبات نرخ ارز	ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده	زمان رسیدگی به هر پرونده ورودی	نرخ رسیدگی به پرونده‌های قضایی	رسیدگی به اختلافات تجاری با داور	اجرای کامل و بموقع احکام قضایی	استان / عنوان مؤلفه آماری
۴.۹۸	۴	۱	۵	۱	۱	۷	۶	۵	۵	۶	۱	۵	۶	۹	۹	۹	۵	البرز
۵.۰۳	۴	۱	۱۰	۱	۱۰	۷	۳	۸	۷	۱	۳	۵	۴	۸	۱	۹	۴	چهارمحال و بختیاری
۵.۳۳	۴	۲	۸	۱۰	۱	۸	۵	۶	۶	۹	۱	۵	۴	۸	۱	۹	۳	مازندران
۵.۵۲	۴	۵	۸	۱	۱	۶	۶	۱۰	۵	۱۰	۱	۵	۴	۶	۷	۹	۶	اصفهان
۵.۶۲	۹	۱	۱۰	۴	۸	۶	۳	۴	۹	۱	۱	۵	۳	۸	۹	۹	۵	کهگیلویه و بویر احمد
۶.۰۶	۰	۱۰	۵	۱	۱	۱۰	۱۰	۸	۵	۹	۱	۵	۸	۸	۷	۹	۶	تهران
۴.۳۷	۴.۸۳	۲.۲۴	۵.۴۸	۱.۴۲	۲.۷۳	۵.۳۲	۳.۸۹	۴.۷۴	۴.۶۷	۴.۷۸	۱.۴۴	۵.۰۰	۴.۳۱	۵.۰۸	۴.۱۱	۸.۶۷	۵.۶۰	میانگین کشوری

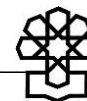
توضیحات: ۱. مؤلفه رسیدگی به اختلافات تجاری از طریق داورى در پژوهش اصلی، جزء مؤلفه‌های آماری بوده، که در بهمن‌ماه ۱۳۹۸ اطلاعات این مؤلفه در دسترس تیم پژوهش قرار گرفت و اطلاعات مربوطه تا دی‌ماه ۱۳۹۸ است. لکن شاید به‌دلیل کامل و جامع نبودن اطلاعات مربوط به این مؤلفه، به‌صورت نسبی در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها از وضعیت آماری نامناسب‌تری برخوردار شده است که در صورت به‌روزرسانی شدن دقیق‌تر آمار آن امکان کاهش نمره آن دور از انتظار نیست.

۲. شایان توضیح است در چهار مؤلفه خیانت در امانت،^۱ کلاهبرداری،^۲ تصرف عدوانی^۳ و مزاحمت ملکی،^۴ از آنجا که داده‌های مؤلفه‌های مربوط به این چهار ستون از سالنامه قوه قضائیه استخراج می‌شود و در آن گزارش، داده‌ها براساس ۱۰ پرونده پُرشکایت در هر استان ارائه می‌شود، در برخی استان‌ها این چهار مؤلفه جزء پرونده تشکیل شده نبود و در نتیجه اطلاعات این چهار مؤلفه برای همه استان‌ها در دسترس نبود؛ لذا تیم پژوهش تصمیم گرفت داده آماری در این استان‌ها (استان‌هایی که چهار مؤلفه فوق به‌دلیل آنکه آنها جزء ۱۰ پرونده پُرشکایت نبوده‌اند آماری برای آن موارد ذکر نشده است) را معادل کمترین عدد اعلامی در بین استان‌های دارای داده که در منابع اطلاعاتی برای آنها عددی اعلام شده، در نظر بگیرد و با اعداد در دسترس در سالنامه سال ماقبل مربوط به آن استان لحاظ شود.

۳. در اعداد نرمال شده، برای هیچ استانی ضریب وزنی خاصی اعمال نشده است.

۴. با توجه به اینکه سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۸ منتشر شده است؛ لذا آمارهای استفاده شده در این مطالعه، براساس سالنامه عمومی قوه قضائیه سال ۱۳۹۸ و سالنامه آماری ۱۳۹۸ و سالنامه بیمه مرکزی سال ۱۳۹۸ و گزارش عملکرد واحدهای قضایی در اسفندماه ۱۳۹۸ است و تنها آمار مربوط به سه مؤلفه ثبات شاخص تورم مصرف‌کننده، ثبات نرخ ارز و ثبات مسئولان استانی متناسب با سه ماه دوم سال ۱۳۹۹ از سایر منابع معتبر در دسترس دریافت و در جدول ۲ به‌کار برده شده است. در پایش بهار ۱۳۹۹ نیز از اطلاعات رسمی مربوط به سالنامه عمومی قوه قضائیه مربوط به سال ۱۳۹۷ استفاده شده بوده است (به‌عبارتی نماگرهای مربوط به قوه قضائیه در پایش بهار ۱۳۹۹ در مقایسه با تابستان ۱۳۹۹ در اصل مقایسه اطلاعات مربوط به سال ۱۳۹۷ با سال ۱۳۹۸ در خصوص آن مؤلفه‌هاست).

- برای این مؤلفه، در سالنامه سال ۱۳۹۸ تنها برای استان‌های اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، کهگیلویه و بویراحمد اطلاعات در دسترس تیم تحقیق نبوده است که کمترین عدد در میان سایر استان‌ها برایشان منظور شده است و برای استان‌های آذربایجان غربی، سمنان، کرمانشاه، گیلان و لرستان اعدادی در سالنامه سال ۱۳۹۸ منظور نشده بود، لکن به‌دلیل آنکه در سالنامه سال ۱۳۹۷ قوه قضائیه استان‌های فوق دارای عدد بوده، برایشان همان اطلاعات سالنامه قبلی منظور شده است و در بقیه استان‌ها این مؤلفه جزء ۱۰ پرونده اول پُر تعداد بوده و دارای داده هستند.
- برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های چهارمحال و بختیاری و کرمان داده در دسترس تیم تحقیق برای سالنامه سال ۱۳۹۷ بوده و درباره سایر استان‌ها از اطلاعات سالنامه سال ۱۳۹۸ بهره گرفته شده است.
- برای این مؤلفه، تنها در مورد استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خراسان شمالی، زنجان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد و لرستان داده در دسترس تیم تحقیق بوده است و برای سایر استان‌ها کمترین عدد در میان سایرین لحاظ شده است.
- برای این مؤلفه نیز در سالنامه سال ۱۳۹۸ فقط آمار استان‌های اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد، گیلان و مازندران در دسترس تیم تحقیق بوده است.

شکل ۱. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های آماری به تفکیک استان‌ها، تابستان ۱۳۹۹

در ادامه، ابتدا مؤلفه‌های پیمایشی مورد ارزیابی و سنجش قرار می‌گیرند و سپس داده‌های آماری گردآوری شده با داده‌های پیمایشی به‌دست آمده در این پژوهش، تلفیق شده و شاخص نهایی امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان و کل کشور (در بخش ۴) ارائه می‌شود.

۲-۲. امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب ۲۱ مؤلفه پیمایشی

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه از وضعیت مؤلفه‌های پیمایشی (پرسشنامه) شاخص امنیت سرمایه‌گذاری (نمره ۱۰ بدترین ارزیابی و صفر مناسب‌ترین ارزیابی) در جدول ۴ و نمودار ۴ ارائه شده است که نشان می‌دهد سه مؤلفه زیر در تابستان ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری ارزیابی شده به ترتیب عبارت بوده‌اند از:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۶۸)
۲. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)
۳. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۴)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی تابستان ۱۳۹۹ نیز به این ترتیب بوده‌اند از:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۴/۶۴)

۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)^۱ (۴/۷۴)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۹۸)

در عین حال در پایش قبلی ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده، در بهار ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین

مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۳۹۹ ارزیابی شده‌اند:

۱. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده (۸/۴۸)

۲. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۱)

۳. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۰۶)

مناسب‌ترین مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری طی زمستان ۱۳۹۸ نیز به این ترتیب بوده‌اند از:

۱. رواج توزیع کالای قاچاق (۳/۹۶)

۲. سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات) (۴/۰۸)

۳. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی (۴/۴۲)

مقایسه نتایج ارزیابی تابستان ۱۳۹۹ با بهار ۱۳۹۹ و فصول گذشته نشان می‌دهد مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده»، «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده» در هر دو فصل حائز نامناسب‌ترین ارزیابی‌ها شده‌اند و مشترک بوده‌اند. اما نکته قابل توجه رشد ناگهانی ارزیابی نامناسب از مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» است که در چند پایش اخیر براساس ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده، بسیار نامناسب ارزیابی شده و منجر شده است تا رتبه آن که در پایش پاییز ۱۳۹۸ در جایگاه ۵ مناسب‌ترین مؤلفه‌ها بوده است به دومین مؤلفه نامناسب در زمستان ۱۳۹۸ و چهارمین مؤلفه نامناسب در بهار و تابستان ۱۳۹۹ سقوط کند.^۲ به عبارتی احتمالاً تحریم‌ها در زمستان ۱۳۹۸ و همین‌طور در ۶ ماهه اول سال ۱۳۹۹ نسبت به سایر مؤلفه‌ها در ارزیابی توسط فعالان مشارکت‌کننده، آثار تخریبی بیشتری داشته است و همین روند در تابستان ۱۳۹۹ نیز مشهود بوده است.

۱. هرچند طبق اظهارات پلیس در جریان فراگیری کوید-۱۹ و بیکاری اجباری صورت گرفته بر تعداد دزدی‌ها به‌طور جهشی افزوده شده است. حال سخن در این است که چگونه پاسخ‌دهندگان به این پیمایش نظری متفاوت با واقع ارائه داده‌اند. که بررسی این مطلب در پایش‌های آتی مشخص خواهد شد.

۲. البته مؤلفه فوق در مطالعه پایش تابستان ۱۳۹۸ در رتبه سوم مناسب‌ترین ارزیابی‌ها جا گرفته بود و در پایش پاییز ۱۳۹۸ در جایگاه پنجم مناسب‌ترین‌ها قرار گرفته است.

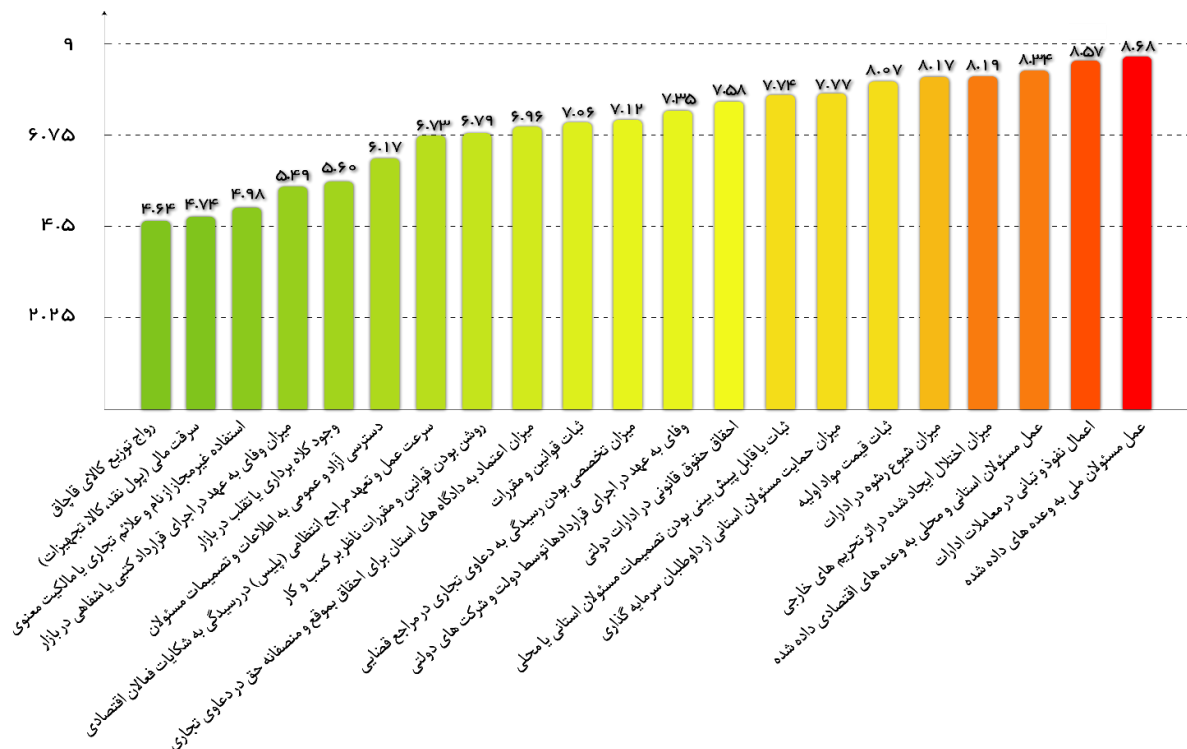

جدول ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری
در تابستان ۱۳۹۹ و مقایسه وضعیت آن با بهار ۱۳۹۹

تابستان ۱۳۹۹		بهار ۱۳۹۹		عنوان مؤلفه
ارزیابی	رتبه	رتبه	رتبه	
۴.۶۴	۱	۳.۹۶	۱	رواج توزیع کالای قاچاق
۴.۷۴	۲	۴.۰۸	۲	سرقت مالی (پول نقد، کالا، تجهیزات)
۴.۹۸	۳	۴.۴۲	۳	استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۵.۴۹	۴	۵.۱۶	۵	میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۵.۶۰	۵	۴.۸۴	۴	وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۶.۱۷	۶	۶.۱۵	۶	دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۶.۷۳	۷	۶.۳۷	۷	سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۶.۷۹	۸	۶.۴۳	۹	روشن بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار
۶.۹۶	۹	۶.۵۷	۱۰	میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق بموقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۷.۰۶	۱۰	۶.۵۹	۸	ثبات قوانین و مقررات
۷.۱۲	۱۱	۶.۷۹	۱۱	میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۷.۳۵	۱۲	۷.۱۴	۱۲	وفای به عهد در اجرای قراردادهای توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۷.۵۸	۱۳	۷.۲۸	۱۳	احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۷.۷۴	۱۴	۷.۷۲	۱۶	ثبات یا قابل پیش بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۷.۷۷	۱۵	۷.۷۲	۱۵	میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری
۸.۰۷	۱۶	۷.۷۵	۱۷	ثبات قیمت مواد اولیه
۸.۱۷	۱۷	۷.۵۶	۱۴	میزان شیوع رشوه در ادارات
۸.۱۹	۱۸	۷.۹۶	۱۸	میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۸.۳۴	۱۹	۸.۳۱	۲۰	عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده
۸.۵۷	۲۰	۸.۰۶	۱۹	اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۸.۶۸	۲۱	۸.۴۸	۲۱	عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده

توضیح: ۱۰ = بدترین ارزیابی و رتبه بالاتر = وضعیت نامناسب‌تر.

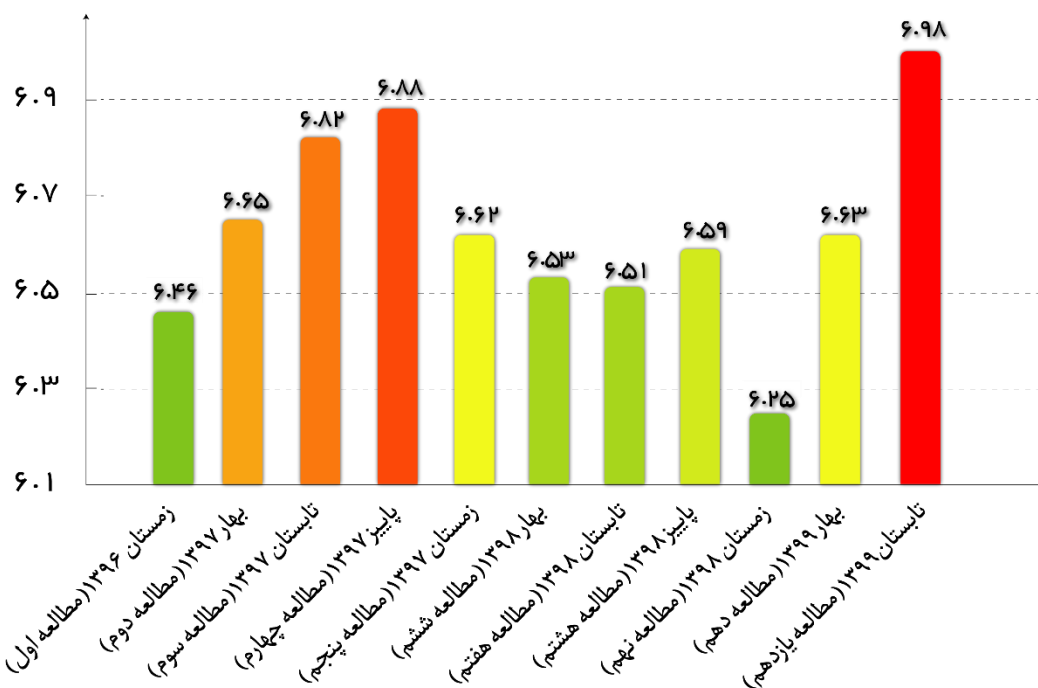
نمودار ۴. ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹

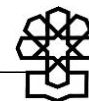

نمودار ۵. نشان‌دهنده روند تغییرات شاخص امنیت سرمایه‌گذاری بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی طی

۱۱ مطالعه انجام شده است.

نمودار ۵. مقایسه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی در پایش‌های مختلف

امنیت سرمایه‌گذاری در ایران برحسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک استان‌ها

میانگین ارزیابی مؤلفه‌های پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹ در جدول ۵ ارائه شده است. این جدول نشان می‌دهد در تابستان ۱۳۹۹ استان‌های خراسان جنوبی، کردستان و زنجان به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های ایلام، قزوین و هرمزگان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده‌اند. شایان ذکر است در بهار ۱۳۹۹ استان‌های تهران، خراسان رضوی و قم به ترتیب دارای نامناسب‌ترین وضعیت و استان‌های یزد، خراسان جنوبی و گلستان به ترتیب دارای مناسب‌ترین وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به سایر استان‌ها از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی شده بودند؛ بیان این نکته ضروری است که تفاوت جایگاه رتبه‌ای استان‌ها در هر پایش براساس سنجش ارزیابی مشارکت‌کنندگان در هر پایش تغییر می‌کند و چون نمونه‌گیری‌ها تصادفی است الزاماً پاسخ فعالان کسب‌وکار در هر پایش و در هر فصل همانند پاسخ و ارزیابی سایر مشارکت‌کنندگان در همان استان و در فصول دیگر نیست، لذا تفاوت ارزیابی‌ها و جایگاه استان‌ها در فصول مختلف وجود خواهد داشت؛ نکته اساسی در این خصوص آن است که برای بررسی وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای هر استان لازم است روند شاخص در چند پایش متوالی تحلیل شود، به عبارتی مثلاً اگر استانی در طی چند پایش متوالی همواره بین ۵ استان نامناسب‌تر یا مناسب‌تر قرار گرفته است، پس راحت‌تر می‌توان درخصوص چرایی و دلایل آن امر تحلیل و بررسی خاص آن استان را داشت.

جدول ۵. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی (SD)

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

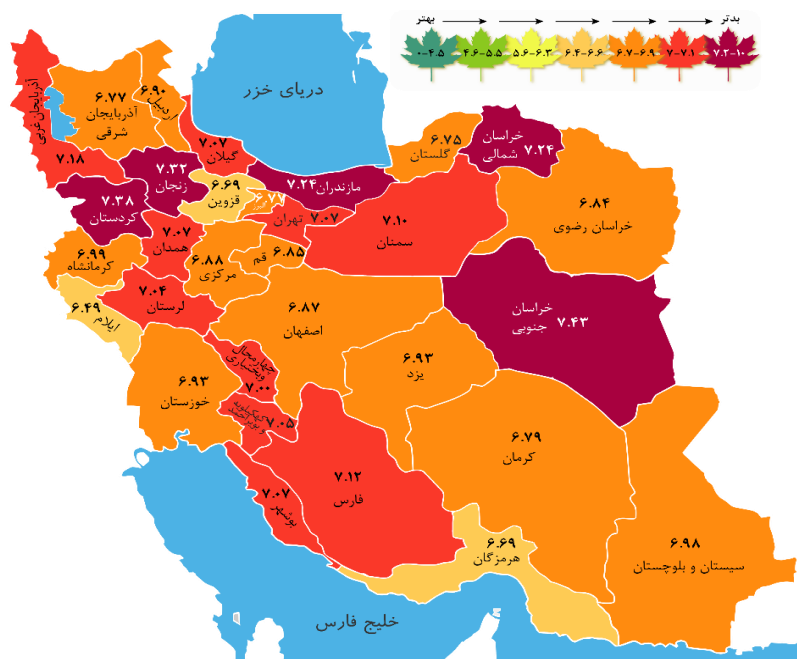
ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	ایلام	۶.۴۹	۱۷	چهارمحال و بختیاری	۷.۰۰
۲	قزوین	۶.۶۹	۱۸	لرستان	۷.۰۴
۳	هرمزگان	۶.۶۹	۱۹	کهگیلویه و بویراحمد	۷.۰۵
۴	گلستان	۶.۷۵	۲۰	بوشهر	۷.۰۷
۵	آذربایجان شرقی	۶.۷۷	۲۱	گیلان	۷.۰۷
۶	البرز	۶.۷۷	۲۲	تهران	۷.۰۷
۷	کرمان	۶.۷۹	۲۳	همدان	۷.۰۷
۸	خراسان رضوی	۶.۸۴	۲۴	سمنان	۷.۱۰
۹	قم	۶.۸۵	۲۵	فارس	۷.۱۲
۱۰	اصفهان	۶.۸۷	۲۶	آذربایجان غربی	۷.۱۸
۱۱	مرکزی	۶.۸۸	۲۷	خراسان شمالی	۷.۲۴
۱۲	اردبیل	۶.۹۰	۲۸	مازندران	۷.۲۴
۱۳	یزد	۶.۹۳	۲۹	زنجان	۷.۳۲
۱۴	خوزستان	۶.۹۳	۳۰	کردستان	۷.۳۸
۱۵	سیستان و بلوچستان	۶.۹۸	۳۱	خراسان جنوبی	۷.۴۳
۱۶	کرمانشاه	۶.۹۹		میانگین کشوری (میانگین ساده)	۶.۹۸

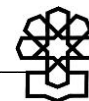
توضیحات: شایان ذکر است در محاسبه میانگین از روش ساده استفاده شده است.

نمره ۱۰: نامناسب‌ترین.

شکل ۲. ارزیابی امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مؤلفه‌های پیمایشی

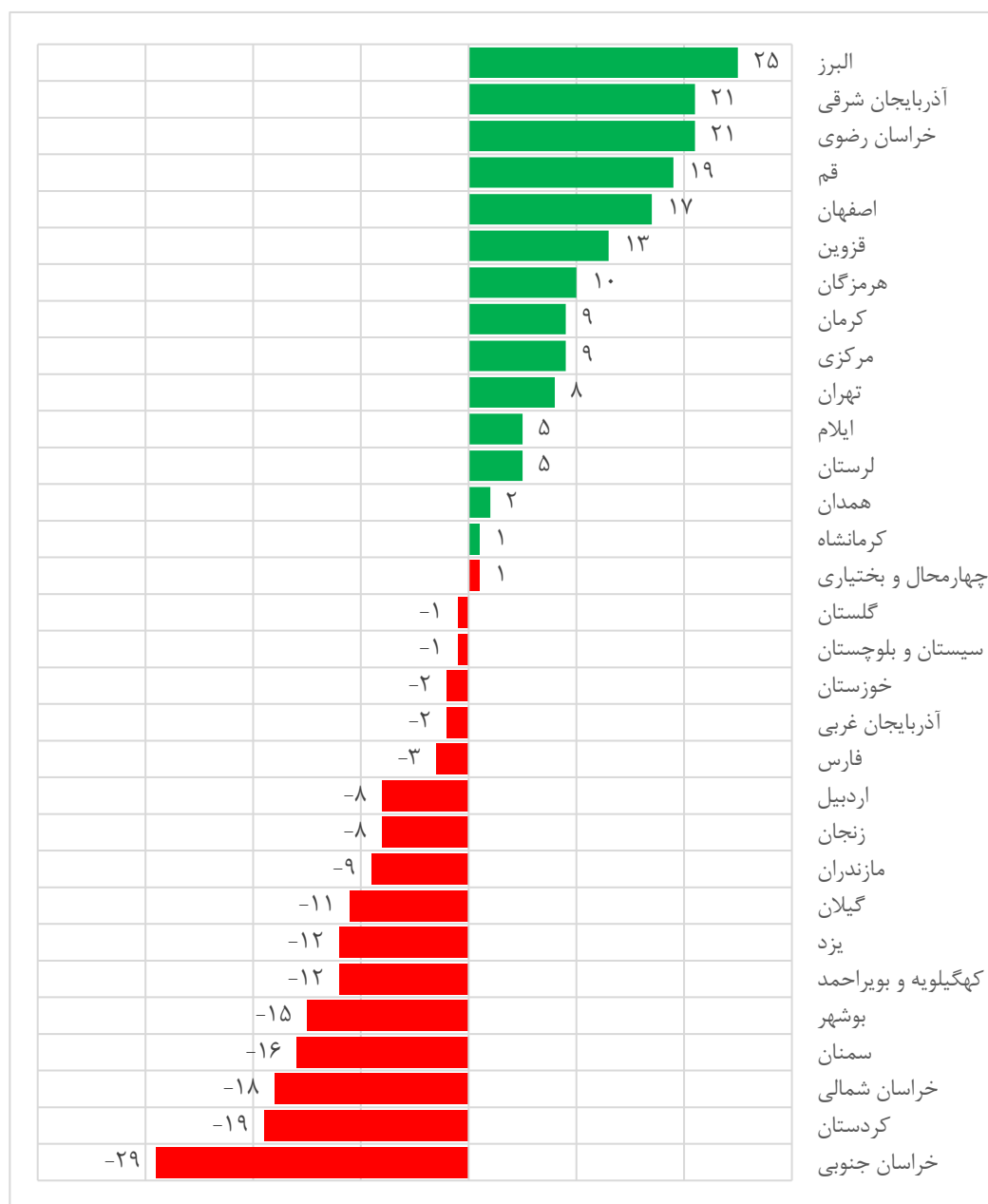
به تفکیک استان‌ها، تابستان ۱۳

در نمودار زیر، میزان تغییر (ارتقا یا تنزل) رتبه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری استان‌ها از منظر مؤلفه‌های پیمایشی در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ نمایش داده شده است.

نمودار ۶. تغییر رتبه استان‌ها در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹
براساس مؤلفه‌های پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری

به عبارتی مفهوم این نمودار آن است که وضعیت رتبه‌ای استان خراسان جنوبی از منظر فعالان کسب‌وکار ارزیابی‌کننده در پایش تابستان ۱۳۹۹ نسبت به وضعیت همان استان از منظر فعالان کسب‌وکار مشارکت‌کننده در ارزیابی بهار ۱۳۹۹، به میزان ۲۹ رتبه پایین‌تر^۱ آمده یعنی در مقایسه رتبه‌بندی وضعیت آن نامناسب‌تر شده است و همین‌طور در خصوص استان البرز که وضعیت رتبه‌ای آن در پایش تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ به میزان ۲۵ رتبه کمتر شده و به عبارتی مناسب‌تر شده است.

ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها

جدول ۶ ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش را به تفکیک هریک از ۳۱ استان نشان می‌دهد. ۲۱ ستون جدول ۸ در واقع ۲۱ مؤلفه پیمایشی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب زیر است:

۱. ثبات قیمت مواد اولیه
۲. ثبات قوانین و مقررات
۳. ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان استانی یا محلی
۴. روشن (واضح) بودن قوانین و مقررات ناظر بر کسب‌وکار
۵. میزان اعتماد به دادگاه‌های استان برای احقاق بموقع و منصفانه حق در دعاوی تجاری
۶. سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی
۷. میزان تخصصی بودن رسیدگی به دعاوی تجاری در مراجع قضایی
۸. رواج توزیع کالای قاچاق
۹. دسترسی آزاد و عمومی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان
۱۰. میزان شیوع رشوه در ادارات
۱۱. اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات
۱۲. وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار
۱۳. میزان وفای به عهد در اجرای قرارداد کتبی یا شفاهی در بازار
۱۴. وفای به عهد در اجرای قراردادها توسط دولت و شرکت‌های دولتی
۱۵. عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده
۱۶. عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده

۱. بیان توضیحاتی در این خصوص لازم است: ممکن است یکی از دلایل تغییر قابل‌توجه شاخص در استان خراسان جنوبی، کاهش ۵۰ درصدی پرسشنامه‌های تکمیل شده در این استان باشد. همچنین در این استان موارد زیر به ترتیب بیشترین تغییر را نسبت به پایش بهار ۹۹ داشته‌اند:

۱. نامناسب‌تر شدن ۵۷ درصدی ارزیابی «وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار» از عدد ۳,۶۳ به ۵,۹۱.
۲. نامناسب‌تر شدن ۵۷ درصدی ارزیابی «سرقت مالی (پول نقد، تجهیزات، کالا)» از عدد ۳,۲ به ۵,۱۸.
۳. نامناسب‌تر شدن ۴۸ درصدی ارزیابی «استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی» از عدد ۳,۶۳ به ۵,۳۷.
۴. نامناسب‌تر شدن ۴۵ درصدی ارزیابی «سرعت عمل و تعهد مراجع انتظامی (پلیس) در رسیدگی به شکایات فعالان اقتصادی» از عدد ۵,۲۳ به ۷,۵۷.
۵. نامناسب‌تر شدن ۴۵ درصدی ارزیابی «رواج توزیع کالای قاچاق» از عدد ۳,۲۱ به ۴,۶۷.

۱۷. سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)
۱۸. استفاده غیرمجاز از نام و علائم تجاری یا مالکیت معنوی
۱۹. احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی
۲۰. میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی
۲۱. میزان حمایت مسئولان استانی از داوطلبان سرمایه‌گذاری

جدول ۶. نتایج ارزیابی ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک فعالان اقتصادی ۳۱ استان در پایش تابستان ۱۳۹۹

میانگین	۲۱	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	مؤلفه	استان
۶۹۰	۷۷۶	۷۶۷	۷۷۳	۴۸۴	۴۳۴	۸۳۷	۸۷۹	۷۴۲	۴۹۳	۵۱۸	۸۶۱	۸۳۰	۶۰۴	۳۶۶	۷۲۲	۶۷۳	۷۲۷	۷۰۴	۷۴۶	۷۲۱	۸۳۷	اردبیل	
۶۸۷	۷۶۶	۸۱۳	۷۵۳	۵۰۴	۴۸۳	۸۱۰	۸۳۹	۷۱۸	۵۳۵	۵۶۸	۸۵۴	۸۰۳	۵۹۴	۴۷۵	۷۱۶	۶۷۰	۶۸۴	۶۵۲	۷۴۶	۶۷۳	۷۸۹	اصفهان	
۶۷۷	۷۲۴	۸۳۸	۷۱۹	۴۷۱	۴۷۹	۸۳۵	۸۸۳	۶۷۶	۵۴۵	۵۳۵	۸۸۱	۸۰۱	۵۷۳	۴۵۹	۷۲۱	۶۷۷	۶۵۶	۵۹۵	۷۵۸	۶۸۱	۷۱۹	البرز	
۶۴۹	۷۱۸	۸۰۵	۷۲۷	۴۷۴	۳۸۶	۷۴۶	۸۱۶	۶۱۹	۵۱۰	۵۲۱	۸۰۴	۷۲۹	۵۹۷	۴۳۶	۶۹۷	۶۱۶	۶۶۹	۶۲۶	۷۰۶	۶۶۰	۷۶۵	ایلام	
۶۷۷	۷۴۰	۸۰۶	۷۱۲	۴۹۰	۴۳۱	۷۶۹	۸۱۴	۷۰۶	۵۴۵	۵۶۹	۸۵۱	۷۸۳	۵۵۷	۵۱۲	۶۸۸	۶۴۵	۶۹۰	۶۵۶	۷۳۳	۷۲۴	۸۰۴	آذربایجان شرقی	
۷۱۸	۸۱۶	۷۸۸	۷۹۳	۵۳۵	۴۹۰	۸۵۴	۸۷۶	۷۷۱	۵۴۷	۵۹۷	۸۶۱	۸۲۲	۶۶۹	۵۱۳	۷۳۹	۶۶۸	۶۹۱	۷۲۰	۷۶۴	۷۴۳	۸۲۱	آذربایجان غربی	
۷۰۷	۷۸۳	۷۹۴	۷۵۹	۵۴۲	۴۹۴	۸۳۰	۸۴۴	۷۲۲	۶۰۰	۵۷۰	۸۵۸	۸۲۲	۶۴۵	۴۳۸	۶۹۸	۷۱۳	۶۹۲	۶۸۹	۷۹۴	۷۵۶	۷۷۵	بوشهر	
۷۰۷	۷۹۲	۸۱۱	۷۷۳	۵۱۳	۴۶۹	۸۴۱	۸۷۶	۷۵۴	۵۷۶	۵۵۲	۸۴۶	۷۹۸	۵۹۷	۵۰۸	۷۳۷	۶۹۴	۷۱۷	۷۰۹	۷۹۲	۷۲۹	۷۶۷	تهران	
۷۰۰	۸۱۲	۸۳۱	۷۶۴	۴۹۲	۴۳۲	۸۸۱	۸۹۶	۷۰۹	۵۳۹	۵۰۵	۸۷۶	۸۴۹	۶۶۵	۴۳۶	۶۹۹	۶۷۴	۶۲۳	۷۰۴	۷۷۲	۶۹۹	۸۴۵	چهارمحال و بختیاری	
۷۴۳	۸۰۹	۸۴۵	۸۰۰	۵۳۷	۵۱۸	۸۹۳	۹۱۹	۷۹۵	۵۸۱	۵۹۱	۸۶۷	۸۴۱	۶۶۲	۴۶۷	۷۸۵	۷۵۷	۷۳۹	۷۳۶	۸۳۵	۷۷۹	۸۶۰	خراسان جنوبی	
۶۸۴	۷۶۹	۸۴۰	۷۱۶	۴۹۶	۴۷۴	۸۱۵	۸۶۹	۷۲۰	۵۲۲	۵۳۴	۸۷۷	۸۱۸	۵۹۴	۴۰۳	۷۰۲	۶۴۹	۷۳۵	۶۴۳	۷۴۵	۶۵۳	۸۰۲	خراسان رضوی	
۷۲۴	۸۳۴	۸۴۸	۷۷۴	۴۷۷	۴۹۷	۸۸۶	۹۰۲	۷۷۳	۵۸۷	۵۸۳	۸۶۴	۸۲۷	۶۴۷	۴۴۰	۷۲۲	۷۱۴	۷۵۷	۷۲۳	۸۰۱	۷۰۳	۸۴۰	خراسان شمالی	
۶۹۳	۷۳۳	۸۲۶	۷۷۲	۴۹۷	۵۱۴	۷۹۵	۸۵۲	۷۴۴	۵۵۳	۵۶۹	۸۵۷	۸۴۶	۵۹۵	۴۵۰	۶۹۸	۶۷۳	۷۲۵	۶۴۸	۷۴۱	۶۷۰	۸۰۲	خوزستان	
۷۳۲	۸۱۳	۸۷۵	۸۲۳	۴۸۳	۵۰۲	۸۸۳	۹۳۱	۷۵۵	۵۵۵	۵۶۴	۸۴۷	۸۴۲	۶۶۶	۴۴۷	۷۵۹	۶۸۸	۷۵۹	۷۲۷	۸۴۲	۷۴۸	۸۸۰	زنجان	
۷۱۰	۷۶۳	۷۹۸	۷۷۳	۵۵۴	۵۴۷	۸۶۰	۸۸۸	۷۴۱	۵۲۷	۵۹۶	۸۶۶	۸۲۳	۶۰۶	۵۱۷	۶۸۶	۶۹۰	۶۶۱	۷۱۲	۷۷۹	۷۰۰	۸۱۵	سمنان	
۶۹۸	۷۴۳	۸۳۸	۷۴۱	۴۶۲	۵۱۲	۸۳۶	۸۷۸	۷۰۲	۵۴۶	۵۷۵	۸۴۰	۸۴۹	۶۱۴	۴۹۸	۷۲۷	۶۷۱	۷۱۷	۶۷۴	۷۳۵	۷۱۴	۷۹۳	سیستان و بلوچستان	
۷۱۲	۷۸۰	۸۰۲	۷۹۰	۴۷۴	۴۹۸	۸۴۴	۸۷۳	۷۴۹	۵۵۶	۵۹۳	۸۵۰	۸۴۸	۶۳۶	۴۷۱	۷۴۶	۶۹۹	۷۰۶	۷۰۹	۸۰۰	۷۲۸	۸۱۷	فارس	
۶۶۹	۷۵۳	۷۹۹	۷۳۸	۵۰۳	۴۵۱	۸۰۵	۸۳۷	۶۵۹	۴۷۹	۶۰۸	۸۸۶	۸۲۷	۵۶۰	۴۴۳	۶۶۳	۶۳۷	۶۶۱	۶۴۰	۷۳۴	۶۴۹	۷۳۰	قزوین	
۶۸۵	۸۰۰	۸۴۴	۷۳۵	۴۵۶	۴۴۹	۸۳۲	۸۴۴	۷۱۰	۵۴۴	۵۷۰	۸۴۸	۷۸۷	۵۹۲	۴۶۷	۶۷۵	۶۳۰	۶۳۳	۶۸۷	۶۶۳	۶۹۳	۸۳۶	قم	
۷۳۸	۸۹۱	۸۲۶	۷۹۷	۵۳۲	۴۴۳	۸۷۹	۸۸۶	۷۹۶	۵۶۸	۶۰۴	۸۸۴	۸۵۹	۶۹۹	۴۷۷	۷۶۶	۷۲۱	۷۰۵	۷۵۲	۸۶۳	۷۲۰	۸۳۷	کردستان	
۶۷۹	۷۶۴	۸۲۳	۷۴۴	۵۰۱	۴۸۶	۷۹۲	۸۲۶	۶۸۹	۵۴۴	۵۷۱	۸۷۵	۸۳۳	۵۹۶	۴۸۱	۶۷۰	۶۲۳	۶۵۱	۶۱۴	۷۴۱	۶۹۵	۷۴۱	کرمان	
۶۹۹	۷۶۴	۷۹۶	۷۸۵	۴۳۶	۳۷۰	۸۰۳	۸۵۵	۷۵۱	۵۷۷	۵۶۰	۸۹۱	۸۵۱	۶۱۳	۳۶۸	۷۵۷	۷۰۲	۷۳۰	۷۲۱	۸۳۴	۷۲۳	۷۹۱	کرمانشاه	
۷۰۵	۸۲۶	۸۲۰	۷۸۵	۴۸۹	۵۰۷	۸۴۳	۹۱۴	۷۸۹	۴۱۹	۴۷۷	۸۸۷	۸۷۱	۵۸۰	۳۹۳	۶۸۶	۶۶۴	۷۰۸	۶۵۸	۸۱۷	۷۹۸	۸۶۵	کهگیلویه و بویراحمد	
۶۷۵	۷۰۴	۸۵۰	۷۶۳	۵۰۸	۴۵۰	۸۲۹	۸۶۹	۷۵۲	۵۶۳	۵۳۳	۸۰۸	۷۶۹	۶۰۲	۴۶۳	۶۷۷	۵۹۸	۶۰۶	۶۲۱	۷۲۵	۶۳۸	۸۴۸	گلستان	
۷۰۷	۷۲۰	۸۹۶	۷۳۲	۵۴۵	۵۴۱	۸۰۶	۸۲۹	۷۱۶	۵۲۲	۶۰۲	۹۰۴	۸۴۱	۵۷۱	۵۵۳	۶۹۶	۶۴۷	۷۱۸	۷۲۲	۷۶۱	۷۱۶	۸۰۸	گیلان	
۷۰۴	۸۱۱	۸۰۵	۷۴۶	۵۱۸	۴۶۶	۸۵۵	۸۸۱	۷۵۶	۵۸۸	۵۲۰	۸۴۴	۷۸۵	۶۱۹	۴۳۸	۷۳۴	۶۸۶	۶۸۰	۶۹۹	۸۴۱	۶۷۸	۸۴۲	لرستان	
۷۲۴	۷۹۳	۸۴۰	۷۷۵	۵۲۴	۴۸۱	۸۸۷	۸۹۲	۷۷۹	۵۳۷	۵۶۸	۸۶۸	۸۳۲	۶۴۷	۵۴۸	۷۲۰	۷۰۰	۷۱۶	۷۲۸	۷۹۹	۷۲۱	۸۶۴	مازندران	
۶۸۸	۷۴۴	۷۹۱	۷۶۱	۴۹۲	۴۶۴	۸۱۶	۸۳۸	۷۰۰	۵۵۴	۵۶۱	۸۵۱	۸۲۲	۶۶۶	۴۶۶	۶۸۸	۶۷۵	۶۸۵	۶۳۲	۷۸۸	۶۹۹	۷۷۴	مرکزی	
۶۶۹	۷۳۱	۷۶۳	۷۴۶	۴۵۶	۴۲۴	۸۱۹	۸۴۷	۷۰۷	۵۴۷	۵۰۴	۸۲۳	۷۸۴	۵۷۹	۵۰۳	۶۷۶	۶۳۶	۶۶۳	۶۲۸	۷۳۵	۷۲۱	۷۸۱	هرمزگان	
۷۰۷	۸۱۸	۸۸۱	۷۵۰	۵۳۱	۴۸۷	۸۶۹	۹۳۸	۷۷۵	۵۶۶	۵۳۵	۸۳۷	۷۹۷	۵۹۹	۵۰۱	۷۰۳	۶۵۳	۶۶۵	۶۴۴	۷۸۳	۶۹۲	۸۲۳	همدان	
۶۹۳	۷۶۷	۷۹۹	۷۳۹	۴۸۷	۴۹۳	۸۴۰	۸۶۶	۷۶۰	۵۸۸	۵۶۰	۸۳۱	۷۹۰	۶۵۹	۳۹۴	۶۸۰	۶۶۲	۷۰۰	۶۸۳	۷۷۳	۶۹۴	۸۱۰	یزد	
۶۹۸	۷۷۷	۸۱۹	۷۵۸	۴۹۸	۴۷۴	۸۳۴	۸۶۸	۷۳۵	۵۴۹	۵۶۰	۸۵۷	۸۱۷	۶۱۷	۴۶۴	۷۱۲	۶۷۳	۶۹۶	۶۷۹	۷۷۴	۷۰۶	۸۰۷	کل کشور	

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

جدول ۶ نشان می‌دهد از منظر فعالان اقتصادی در هر استان کدام مؤلفه‌ها در ارزیابی آنها به‌عنوان مناسب‌ترین یا نامناسب‌ترین مؤلفه شناخته می‌شود. با تحلیل مقایسه‌ای این جدول با جدول ۸ در گزارش بهار ۱۳۹۹ می‌توان به اطلاعات قابل توجهی دست یافت؛ از جمله اینکه مثلاً برای مؤلفه «میزان اختلال ایجاد شده در اثر تحریم‌های خارجی» نامناسب‌ترین ارزیابی در مطالعه بهار ۱۳۹۹ مربوط به دو استان کردستان و کرمانشاه بوده است، اما در پایش تابستان ۱۳۹۹ فعالان استان گیلان نامناسب‌ترین ارزیابی را از این مؤلفه بیان کرده‌اند.

امنیت سرمایه‌گذاری در ایران بر حسب مؤلفه‌های پیمایشی به تفکیک حوزه‌های کاری

ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پژوهش از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران در تابستان ۱۳۹۹ به تفکیک حوزه‌های کاری در جدول ۷ و نمودار ۷ ارائه شده است.

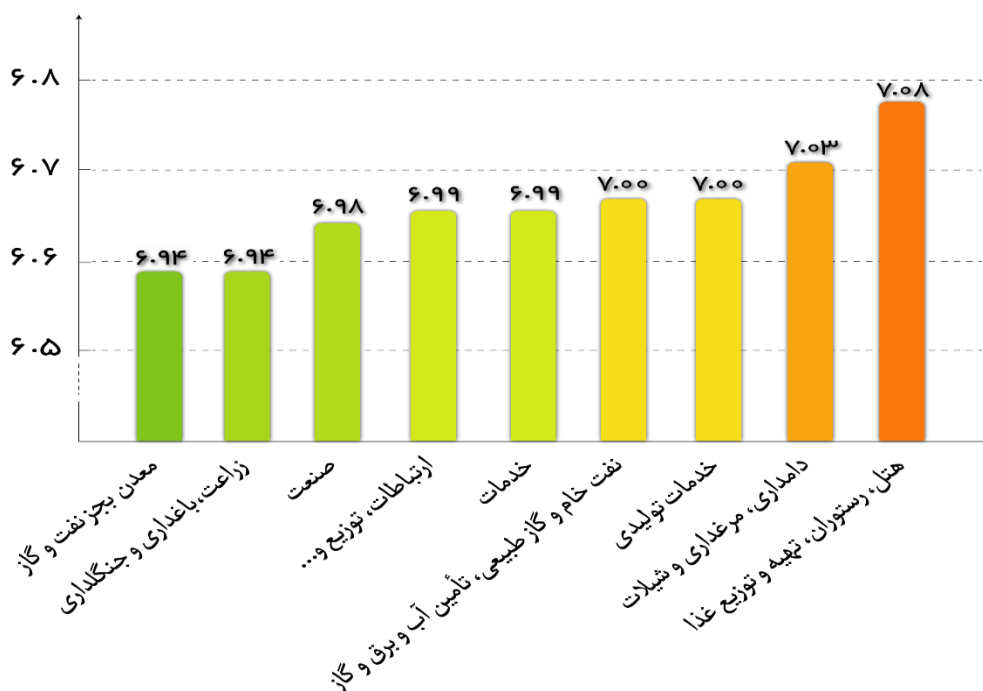
جدول ۷. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

به تفکیک حوزه‌های کاری در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ و مقایسه با ارزیابی پایش بهار ۱۳۹۹

تغییر وضعیت	تابستان ۱۳۹۹	بهار ۱۳۹۹	حوزه کاری
نامناسب‌تر	۷/۰۸	۶/۵۲	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا
نامناسب‌تر	۷/۰۳	۶/۶۶	دامداری، مرغداری و شیلات
نامناسب‌تر	۷/۰۰	۶/۷۰	نفت خام و گاز طبیعی، تأمین آب و برق و گاز
نامناسب‌تر	۷/۰۰	۶/۵۶	خدمات تولیدی (واسطه‌گری مالی، بانک، بیمه، مستغلات اجاره و فعالیت‌های کسب‌وکار)
نامناسب‌تر	۶/۹۹	۶/۷۲	ارتباطات، توزیع و ... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)
نامناسب‌تر	۶/۹۹	۶/۶۲	خدمات (آموزش، بهداشت و ...)
نامناسب‌تر	۶/۹۸	۶/۷۰	صنعت (شامل کلیه صنعت و موارد مرتبط با ساختمان)
نامناسب‌تر	۶/۹۴	۶/۵۳	معدن بجز نفت و گاز
نامناسب‌تر	۶/۹۴	۶/۶۸	زراعت، باغداری و جنگلداری

فعالان اقتصادی در پایش تابستان ۱۳۹۹ مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر فعالیت‌ها از حوزه «زراعت، باغداری و جنگلداری» داشته‌اند در حالی که نامناسب‌ترین ارزیابی را حوزه «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» به خود اختصاص داده‌اند. که با توجه به ادامه‌دار بودن وضعیت شیوع بیماری کرونا و تعطیلی بسیاری از مراکز مربوطه و اثرپذیری کلیت اقتصاد از عوارض اتفاقات چندماهه گذشته در اقتصاد کشور این نتیجه‌گیری مورد انتظار بوده است. در عین حال مشاهده می‌شود که در تمامی حوزه‌ها براساس ارزیابی فعالان کسب‌وکار و سنجش آنها وضعیت حوزه‌ها نسبت به پایش قبلی یا همان بهار ۱۳۹۹ نامناسب‌تر و یا به عبارتی بدتر شده است. لازم به یادآوری است فعالان کسب و کار در پایش بهار ۱۳۹۹ مناسب‌ترین ارزیابی را نسبت به سایر فعالیت‌ها از حوزه «هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا» و نامناسب‌ترین ارزیابی را از حوزه «ارتباطات، توزیع و ... (حمل‌ونقل، انبارداری، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی)» داشتند.

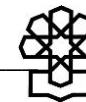
نمودار ۷. ارزیابی فعالان اقتصادی از امنیت سرمایه‌گذاری
به تفکیک حوزه‌های کاری، تابستان ۱۳۹۹

ارزیابی فعالان اقتصادی از ۲۱ مؤلفه پیمایشی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این پیمایش، از هریک از مؤلفه‌های امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک هر حوزه کاری در جدول ۸ نشان داده شده است. جدول ۸ برای مثال نشان می‌دهد در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» از منظر فعالان در بخش دامداری و مرغداری نامناسب‌ترین مؤلفه ارزیابی شده است و یا از منظر فعالان در بخش هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات»، با کسب بیشترین نمره نامناسب‌ترین ارزیابی را به خود اختصاص داده است. برای بررسی بهتر روند پیمایش و کسب اطلاع از ارزیابی دقیق مشارکت‌کنندگان لازم است تا نتایج جدول ۸ در تابستان ۱۳۹۹ با نتایج همان جدول در بهار ۱۳۹۹ نیز مقایسه شود.^۱

با بررسی و مقایسه جداول متناظر جدول ۸ در مطالعات مختلف پایش امنیت سرمایه‌گذاری و با بررسی روندها در پایش‌های مختلف می‌توان مؤلفه‌هایی که از منظر هر گروه از فعالان کسب‌وکار حائز ارزیابی‌های نامناسب‌تر یا مناسب‌تر می‌شوند را شناسایی کرد تا براساس هریک از آنها مسئولان مربوطه اولویت‌های فصلی و سالیانه را برای برطرف کردن مشکلات مورد نظر تعیین کنند.

۱. برای مطالعه بیشتر می‌توانید به گزارش سیدامیر سیاح و ایمان تهرانی، «پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۰ بهار ۱۳۹۹»، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰، بهمن ۱۳۹۹، مراجعه کنید. لازم به یادآوری است که هرچه رنگ‌ها تیره‌تر (قرمز پررنگ) باشند یعنی وضعیت آن نماگر نسبت به سایر نماگرها در آن حوزه نامناسب‌تر است.

جدول ۸. ارزیابی فعالان اقتصادی از مؤلفه‌های (پیمایشی) امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک حوزه‌های کاری، تابستان ۱۳۹۹ (نامناسب‌ترین ارزیابی: ۱۰)

عنوان	صنعت و ساختمان	زراعت و باغداری	دامداری، مرغداری	معدن (بجز نفت و گاز)	نفت، گاز،	هتل، رستوران، تهیه و توزیع غذا	ارتباطات، توزیع و حمل‌ونقل	تولیدی، بانک و بیمه	آموزش و بهداشت
					آب و...				
ثبات قیمت مواد اولیه	۸.۰۵	۸.۱۷	۸.۲۸	۸.۴۴	۷.۹۶	۸.۲۴	۸.۰۲	۸.۱۱	۷.۸۶
ثبات قوانین و مقررات	۷.۰۶	۶.۹۵	۷.۱۸	۶.۶۲	۷.۸۰	۷.۳۷	۶.۹۲	۷.۰۷	۶.۹۶
ثبات یا قابل پیش‌بینی بودن تصمیمات مسئولان	۷.۷۲	۷.۷۱	۷.۸۲	۷.۶۲	۸.۲۵	۷.۷۴	۷.۷۰	۷.۷۹	۷.۷۴
روشن بودن قوانین و مقررات کسب‌وکار	۶.۷۶	۶.۸۸	۶.۹۴	۶.۶۷	۷.۰۴	۷.۰۸	۶.۶۸	۶.۷۸	۶.۸۵
میزان اعتماد به دادگاه‌های استان	۶.۹۲	۶.۸۳	۷.۲۱	۶.۷۷	۶.۲۷	۷.۱۶	۶.۹۶	۶.۹۹	۷.۰۸
سرعت عمل و تعهد پلیس در رسیدگی به شکایات	۶.۷۴	۶.۳۶	۶.۶۰	۶.۸۳	۶.۱۳	۶.۹۵	۶.۶۶	۶.۷۲	۶.۹۲
تخصصی بودن مراجع قضایی در دعاوی تجاری	۷.۱۲	۶.۹۲	۷.۰۲	۷.۲۴	۶.۶۹	۷.۱۳	۷.۱۳	۷.۱۱	۷.۳۰
رواج توزیع کالای قاچاق	۴.۵۷	۴.۶۹	۴.۳۶	۴.۷۴	۵.۱۴	۴.۸۳	۴.۸۶	۴.۶۴	۴.۶۲
دسترسی به اطلاعات و تصمیمات مسئولان	۶.۱۸	۶.۱۳	۶.۲۷	۵.۹۵	۶.۲۶	۶.۱۰	۶.۲۰	۶.۱۲	۶.۲۰
میزان شیوع رشوه در ادارات	۸.۱۴	۸.۳۲	۸.۰۳	۸.۰۸	۸.۰۲	۸.۳۱	۸.۱۷	۸.۲۶	۸.۰۸
اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات	۸.۵۵	۸.۶۲	۸.۵۱	۸.۵۲	۸.۵۷	۸.۷۲	۸.۵۸	۸.۶۱	۸.۴۸
وجود کلاهبرداری یا تقلب در بازار	۵.۶۱	۵.۶۸	۵.۶۸	۵.۷۳	۵.۵۶	۵.۵۰	۵.۷۰	۵.۵۴	۵.۵۲
میزان وفای به‌عهد در اجرای قرارداد در بازار	۵.۵۰	۵.۵۵	۵.۵۸	۴.۸۹	۵.۱۷	۵.۴۹	۵.۴۷	۵.۴۲	۵.۶۸
وفای به‌عهد دولت و شرکت‌های دولتی	۷.۳۱	۷.۱۹	۷.۲۹	۷.۶۳	۷.۰۶	۷.۵۷	۷.۳۲	۷.۳۸	۷.۵۱
عمل مسئولان ملی به‌وعده‌ها	۸.۶۶	۸.۵۵	۸.۸۵	۸.۷۱	۸.۴۴	۸.۶۸	۸.۶۶	۸.۷۶	۸.۶۷
عمل مسئولان استانی و محلی به‌وعده‌ها	۸.۳۴	۸.۲۴	۸.۵۰	۸.۲۷	۸.۲۴	۸.۳۰	۸.۳۰	۸.۴۱	۸.۲۹
سرقت مالی (پول نقد، کالا و تجهیزات)	۴.۷۵	۴.۵۴	۴.۹۲	۴.۲۰	۴.۷۴	۴.۸۶	۴.۹۳	۴.۷۳	۴.۵۷
استفاده غیرمجاز از نام تجاری و مالکیت معنوی	۵.۰۱	۵.۰۵	۴.۶۹	۵.۰۵	۵.۱۴	۵.۲۳	۵.۰۰	۴.۸۶	۴.۹۹
احقاق حقوق قانونی در ادارات دولتی	۷.۵۶	۷.۴۵	۷.۷۵	۷.۴۴	۷.۵۶	۷.۶۲	۷.۵۷	۷.۶۳	۷.۵۸
میزان اختلال در اثر تحریم‌های خارجی	۸.۱۷	۸.۰۳	۸.۱۵	۸.۲۸	۸.۹۲	۸.۱۹	۸.۳۸	۸.۲۱	۸.۰۶
میزان حمایت مسئولان استانی از سرمایه‌گذاری	۷.۷۸	۷.۷۶	۷.۹۵	۷.۸۶	۸.۱۱	۷.۶۶	۷.۶۳	۷.۷۷	۷.۸۲

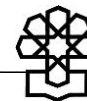
۳. نتایج پژوهش براساس نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری

همچنان‌که در بخش‌های پیشین اشاره شد، هر شاخص از تعدادی نماگر و هر نماگر از تعدادی مؤلفه تشکیل شده است. در بخش قبلی این گزارش، نتایج این پژوهش براساس مؤلفه‌های آماری و پیمایشی ارائه شد. در این بخش نتایج پژوهش براساس نماگرهای هفت‌گانه امنیت سرمایه‌گذاری ارائه می‌شود. یادآوری می‌شود در این پژوهش، هفت نماگر اصلی تشکیل‌دهنده شاخص امنیت سرمایه‌گذاری مطابق جدول زیر تعریف شده‌اند و ارزیابی کلی هر نماگر با تلفیق مؤلفه‌های آماری و پیمایشی (به صورت تأثیر ۲۰ درصدی مؤلفه‌های آماری و ۸۰ درصدی مؤلفه‌های پیمایشی) به این ترتیب بوده است:

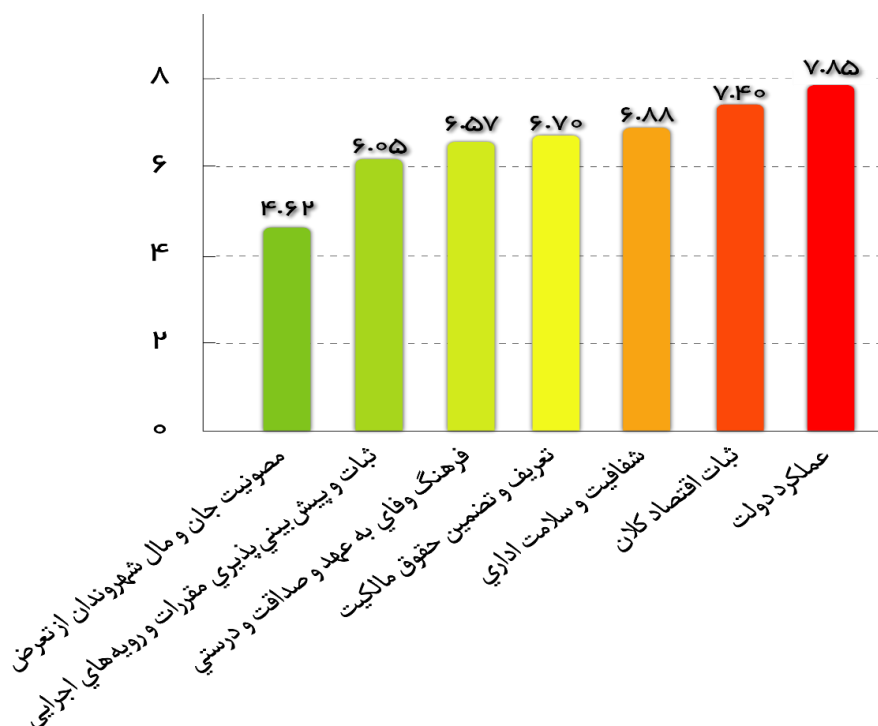
جدول ۹. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در تابستان و بهار ۱۳۹۹

ردیف	نماگرهای شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	بهار ۱۳۹۹	تابستان ۱۳۹۹	تغییر تابستان نسبت به بهار
۱	عملکرد دولت (شامل ۳ مؤلفه: ۳ پیمایشی)	۷/۶۵	۷/۸۵	نامناسب‌تر
۲	ثبات اقتصاد کلان (شامل ۳ مؤلفه: ۱ پیمایشی و ۲ آماری)	۶/۶۹	۷/۴۰	نامناسب‌تر
۴	شفافیت و سلامت اداری (شامل ۴ مؤلفه: ۴ پیمایشی)	۶/۱۹	۶/۸۸	نامناسب‌تر
۳	تعریف و تضمین حقوق مالکیت (شامل ۷ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۴ آماری)	۶/۴۵	۶/۷۰	نامناسب‌تر
۵	فرهنگ وفای به عهد و صداقت و درستی (شامل ۹ مؤلفه: ۵ پیمایشی و ۴ آماری)	۶/۰۸	۶/۵۷	نامناسب‌تر
۶	ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی (شامل ۴ مؤلفه: ۳ پیمایشی و ۱ آماری)	۵/۵۷	۶/۰۵	نامناسب‌تر
۷	مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض (شامل ۸ مؤلفه: ۲ پیمایشی و ۶ آماری)	۳/۹۱	۴/۶۲	نامناسب‌تر

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

نمودار ۸. نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری به ترتیب ارزیابی در تابستان ۱۳۹۹

آنچه در جدول ۹ آمده است ترتیب نماگرهای هفت‌گانه از نامناسب‌ترین به مناسب‌ترین است. از مقایسه این جدول با مطالعات گذشته درمی‌یابیم که نامناسب‌ترین نماگر در تابستان ۱۳۹۹ همانند دو پایش بهار ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ نماگر عملکرد دولت بوده است در حالی که در پایش پاییز ۱۳۹۸ نماگر تعریف و تضمین حقوق مالکیت نامناسب‌ترین وضعیت را به خود اختصاص داده بوده است. در این میان مناسب‌ترین نماگر در چند پایش اخیر همچنان نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض است. نکته دیگر آنکه وضعیت تمامی نماگرها در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ نامناسب‌تر و یا بدتر شده است. رتبه‌بندی استان‌ها^۱ به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

۳-۱. بررسی وضعیت نماگرهای امنیت سرمایه‌گذاری در ایران به تفکیک استانی

رتبه‌بندی استان‌ها^۲ به ترتیب هریک از هفت نماگر امنیت سرمایه‌گذاری برحسب مناسب‌ترین تا نامناسب‌ترین ارزیابی در استان‌ها در هر نماگر، در ادامه ارائه شده است.

۱. لازم به توضیح است که در این قسمت براساس محاسبات انجام شده برای هر نماگر و برای همه استان‌ها که متشکل از داده‌های آماری و داده‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در هر پایش به‌دست می‌آید، اعداد هر استان محاسبه شده سپس جهت ادراک بهتر و به‌وجود آمدن شرایط مقایسه مابین استان‌ها، رتبه‌بندی مابین اعداد همه استان‌ها در هر نماگر از مناسب‌ترین وضعیت تا نامناسب‌ترین عدد (عدد بیشتر) مرتب‌سازی شده‌اند.

۲. لازم به توضیح است که در این قسمت براساس محاسبات انجام شده برای هر نماگر و برای همه استان‌ها که متشکل از داده‌های آماری و داده‌های پیمایشی از ارزیابی فعالان مشارکت‌کننده در هر پایش به‌دست می‌آید، اعداد هر استان محاسبه شده سپس جهت ادراک بهتر و به‌وجود آمدن شرایط مقایسه مابین استان‌ها، رتبه‌بندی مابین اعداد همه استان‌ها در هر نماگر از مناسب‌ترین وضعیت تا نامناسب‌ترین عدد (عدد بیشتر) مرتب‌سازی شده‌اند.

نماگر «عملکرد دولت»

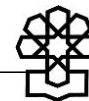
در تابستان ۱۳۹۹ نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۸۵ مجدداً به عنوان نامناسب‌ترین نماگر و همزمان با افزایش عدد کمی آن نسبت به پایش قبلی ارزیابی شده است؛ در بهار ۱۳۹۹ نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۶۵ به عنوان نامناسب‌ترین نماگر شناخته شده بوده است. وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر به شدت نامناسب ارزیابی شده است، ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند حائز پیام‌های قابل توجه برای نهادهای مربوطه و درگیر با مؤلفه‌های این نماگر باشد. به عبارتی ارزیابی نامناسب‌تر فعالان از نماگر عملکرد دولت و تکرار این امر تبعات ناخوشایندی می‌تواند به همراه داشته باشد.

جدول ۱۰. رتبه استان‌ها براساس نماگر «عملکرد دولت» در تابستان ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	هرمزگان	۷.۴۳	۱۲	خوزستان	۷.۷۷	۲۳	آذربایجان غربی	۷.۹۹
۲	ایلام	۷.۵۰	۱۳	کرمان	۷.۷۷	۲۴	چهارمحال و بختیاری	۸.۰۲
۳	آذربایجان شرقی	۷.۵۲	۱۴	اصفهان	۷.۷۷	۲۵	مازندران	۸.۰۳
۴	قزوین	۷.۶۰	۱۵	سمنان	۷.۷۸	۲۶	کهگیلویه و بویراحمد	۸.۱۰
۵	البرز	۷.۶۱	۱۶	بوشهر	۷.۷۹	۲۷	همدان	۸.۱۶
۶	یزد	۷.۶۵	۱۷	گیلان	۷.۸۰	۲۸	خراسان جنوبی	۸.۱۸
۷	مرکزی	۷.۶۵	۱۸	کرمانشاه	۷.۸۲	۲۹	خراسان شمالی	۸.۱۹
۸	اردبیل	۷.۷۲	۱۹	لرستان	۷.۸۷	۳۰	زنجان	۸.۳۷
۹	گلستان	۷.۷۲	۲۰	قم	۷.۹۰	۳۱	کردستان	۸.۳۸
۱۰	سیستان و بلوچستان	۷.۷۴	۲۱	فارس	۷.۹۱	میانگین کشوری		۷.۸۵
۱۱	خراسان رضوی	۷.۷۵	۲۲	تهران	۷.۹۲			

شکل ۳. وضعیت نماگر «عملکرد دولت» به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

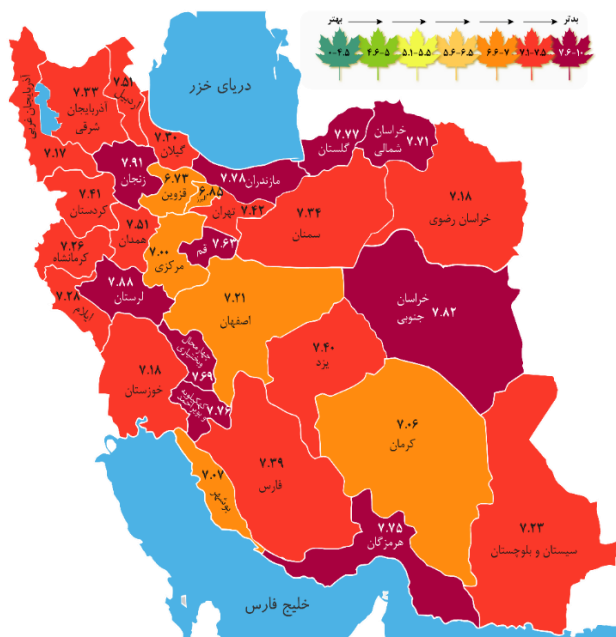
نماگر «ثبات اقتصاد کلان»

نماگر ثبات اقتصاد کلان در تابستان ۱۳۹۹ با کمیته ۷/۴۰ همانند دو پایش بهار ۱۳۹۹ (با کمیته ۶/۶۹) و زمستان ۱۳۹۸ (با کمیته ۶/۴۲) دومین نماگر بد در میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده است؛ به عبارتی با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات رخ داده در فصل زمستان ۱۳۹۸ و بهار و تابستان ۱۳۹۹، از شیوع بیماری کرونا گرفته تا تعطیلی‌های اجباری بنگاه‌ها و وضعیت کلان اقتصاد کشور همچنان برابند ارزیابی نامناسب‌ترین مؤلفه‌های نماگر ثبات اقتصاد کلان نسبت به سایر نماگرها وجود دارد. وضعیت این نماگر در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ در استان‌های قزوین، البرز و مرکزی نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های زنجان، لرستان و خراسان جنوبی نامناسب‌تر از بقیه بوده است. جدول ۱۱ رتبه‌بندی استان‌ها براساس نماگر ثبات اقتصاد کلان را نشان می‌دهد.

جدول ۱۱. رتبه استان‌ها براساس نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در تابستان ۱۳۹۹

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	رتبه
۱	قزوین	۶.۷۳	۱۲	ایلام	۷.۲۸	۲۳	چهارمحال و بختیاری	۷.۶۹
۲	البرز	۶.۸۵	۱۳	گیلان	۷.۳۰	۲۴	خراسان شمالی	۷.۷۱
۳	مرکزی	۷.۰۰	۱۴	آذربایجان شرقی	۷.۳۳	۲۵	هرمزگان	۷.۷۵
۴	کرمان	۷.۰۶	۱۵	سمنان	۷.۳۴	۲۶	کهگیلویه و بویراحمد	۷.۷۶
۵	بوشهر	۷.۰۷	۱۶	فارس	۷.۳۹	۲۷	گلستان	۷.۷۷
۶	آذربایجان غربی	۷.۱۷	۱۷	یزد	۷.۴۰	۲۸	مازندران	۷.۷۸
۷	خوزستان	۷.۱۸	۱۸	کردستان	۷.۴۱	۲۹	خراسان جنوبی	۷.۸۲
۸	خراسان رضوی	۷.۱۸	۱۹	تهران	۷.۴۲	۳۰	لرستان	۷.۸۸
۹	اصفهان	۷.۲۱	۲۰	اردبیل	۷.۵۱	۳۱	زنجان	۷.۹۱
۱۰	سیستان و بلوچستان	۷.۲۳	۲۱	همدان	۷.۵۱		میانگین کشوری	۷/۴۰
۱۱	کرمانشاه	۷.۲۶	۲۲	قم	۷.۶۳			

شکل ۴. وضعیت نماگر «ثبات اقتصاد کلان» به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

نماگر شفافیت و سلامت اداری، شامل چهار مؤلفه است که همه آنها به صورت پیمایشی محاسبه شده‌اند و در جایگاه سوم نامناسب‌ترین نماگرها قرار گرفته است. در پایش قبلی (بهار ۱۳۹۹) در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار داشته است. جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در مطالعه تابستان ۱۳۹۹ نشان می‌دهد. ملاحظه می‌شود که وضعیت استان‌های ایلام، گلستان و اردبیل مناسب‌ترین و استان‌های کردستان، مازندران و گیلان نامناسب‌ترین ارزیابی را از منظر فعالان اقتصادی هر استان در این نماگر کسب کرده‌اند.

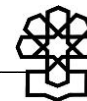
جدول ۱۲. رتبه استان‌ها براساس نماگر «شفافیت و سلامت اداری» در تابستان ۱۳۹۹

رتبه	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	ایلام	۶.۴۲	۱۲	کرمانشاه	۶.۸۱	۲۳	زنجان	۷.۰۰
۲	گلستان	۶.۶۰	۱۳	اصفهان	۶.۸۱	۲۴	مرکزی	۷.۰۱
۳	اردبیل	۶.۶۵	۱۴	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۸۳	۲۵	سمنان	۷.۰۳
۴	یزد	۶.۶۶	۱۵	همدان	۶.۸۳	۲۶	چهارمحال و بختیاری	۷.۰۴
۵	لرستان	۶.۷۱	۱۶	خوزستان	۶.۸۷	۲۷	خراسان جنوبی	۷.۰۹
۶	هرمزگان	۶.۷۲	۱۷	تهران	۶.۸۷	۲۸	آذربایجان غربی	۷.۱۶
۷	خراسان رضوی	۶.۷۳	۱۸	بوشهر	۶.۹۱	۲۹	گیلان	۷.۱۷
۸	قم	۶.۷۳	۱۹	خراسان شمالی	۶.۹۵	۳۰	مازندران	۷.۲۴
۹	آذربایجان شرقی	۶.۷۵	۲۰	کرمان	۶.۹۶	۳۱	کردستان	۷.۳۰
۱۰	البرز	۶.۷۹	۲۱	فارس	۶.۹۹	۳۱	میانگین کشوری	۶/۸۸
۱۱	قزوین	۶.۷۹	۲۲	سیستان و بلوچستان	۷.۰۰			

شکل ۵. وضعیت نماگر «شفافیت و سلامت اداری»

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

در تابستان ۱۳۹۹ وضعیت این نماگر با عدد ۶/۷۰ از ۱۰ در جایگاه چهارمین نماگر نامناسب قرار گرفته است. در جدول ۱۲ رتبه‌بندی استان‌ها براساس این نماگر را در تابستان ۱۳۹۹ نشان می‌دهد که در آن استان‌های همدان، قم و ایلام مناسب‌ترین وضعیت و استان‌های تهران، خراسان جنوبی و کردستان نامناسب‌ترین وضعیت را داشته‌اند.

جدول ۱۳. رتبه استان‌ها براساس نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت» در تابستان ۱۳۹۹

رتبف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	همدان	۵.۹۳	۱۲	مرکزی	۶.۵۶	۲۳	بوشهر	۶.۹۳
۲	قم	۶.۱۹	۱۳	آذربایجان شرقی	۶.۶۳	۲۴	سیستان و بلوچستان	۶.۹۳
۳	ایلام	۶.۲۳	۱۴	لرستان	۶.۶۸	۲۵	خراسان شمالی	۷.۰۱
۴	یزد	۶.۳۰	۱۵	اردبیل	۶.۷۰	۲۶	کهگیلویه و بویراحمد	۷.۰۳
۵	هرمزگان	۶.۳۲	۱۶	مازندران	۶.۷۶	۲۷	فارس	۷.۰۳
۶	گلستان	۶.۳۷	۱۷	آذربایجان غربی	۶.۸۱	۲۸	البرز	۷.۰۸
۷	چهارمحال و بختیاری	۶.۳۸	۱۸	خوزستان	۶.۸۴	۲۹	کردستان	۷.۱۰
۸	قزوین	۶.۴۵	۱۹	کرمانشاه	۶.۸۵	۳۰	خراسان جنوبی	۷.۲۲
۹	کرمان	۶.۴۶	۲۰	زنجان	۶.۸۸	۳۱	تهران	۷.۲۶
۱۰	سمنان	۶.۴۸	۲۱	خراسان رضوی	۶.۹۰		میانگین کشوری	۶/۷۰
۱۱	گیلان	۶.۵۵	۲۲	اصفهان	۶.۹۰			

شکل ۶. وضعیت نماگر «تعریف و تضمین حقوق مالکیت»

به تفکیک استان‌ها، تابستان ۱۳۹۹

نماگر «فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی»

نماگر فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی، دارای بیشترین مؤلفه (۹ مؤلفه) در میان هفت نماگر دیگر است که بیش از نیمی از آنها پیمایشی هستند. این نماگر در تابستان ۱۳۹۹ همانند پایش گذشته، بهار ۱۳۹۹ در رتبه پنجم قرار گرفته است، وضعیت این نماگر در فصل تابستان ۱۳۹۹ در جدول ۱۴ ارائه شده است.

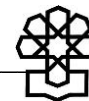
جدول ۱۴. رتبه استان‌ها در نماگر «فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی» تابستان ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	سیستان و بلوچستان	۵.۸۵	۱۲	گلستان	۶.۴۶	۲۳	همدان
۲	ایلام	۶.۰۳	۱۳	خوزستان	۶.۴۷	۲۴	فارس
۳	کرمان	۶.۰۹	۱۴	مرکزی	۶.۴۷	۲۵	خراسان شمالی
۴	هرمزگان	۶.۲۰	۱۵	خراسان جنوبی	۶.۵۲	۲۶	بوشهر
۵	خراسان رضوی	۶.۲۳	۱۶	گیلان	۶.۵۲	۲۷	کردستان
۶	اردبیل	۶.۳۳	۱۷	سمنان	۶.۵۵	۲۸	یزد
۷	آذربایجان شرقی	۶.۳۷	۱۸	لرستان	۶.۵۹	۲۹	اصفهان
۸	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۳۸	۱۹	چهارمحال و بختیاری	۶.۵۹	۳۰	مازندران
۹	آذربایجان غربی	۶.۴۰	۲۰	قم	۶.۶۳	۳۱	تهران
۱۰	کرمانشاه	۶.۴۵	۲۱	البرز	۶.۶۶	میانگین کشوری	
۱۱	قزوین	۶.۴۶	۲۲	زنجان	۶.۷۲		

شکل ۷. وضعیت نماگر «فرهنگ وفای به‌عهد و صداقت و درستی»

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

جدول ۱۵ نشان می‌دهد در تابستان ۱۳۹۹ فعالان اقتصادی از استان‌های گلستان، ایلام و البرز مناسب‌ترین ارزیابی و استان‌های خراسان جنوبی، آذربایجان غربی و کردستان نامناسب‌ترین ارزیابی در نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» را ارائه داده‌اند. این نماگر در مطالعه بهار ۱۳۹۹ همانند زمستان ۱۳۹۸ در رتبه ۶ نماگرها قرار گرفته است.

جدول ۱۵. رتبه استان‌ها براساس نماگر

«ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی» در تابستان ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی
۱	گلستان	۵.۴۹	۱۲	خراسان رضوی	۵.۹۴	۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۶.۲۶
۲	ایلام	۵.۵۱	۱۳	اردبیل	۵.۹۹	۲۴	کرمانشاه	۶.۲۷
۳	البرز	۵.۶۲	۱۴	سمنان	۶.۰۴	۲۵	چهارمحال و بختیاری	۶.۳۰
۴	کرمان	۵.۶۶	۱۵	هرمزگان	۶.۰۶	۲۶	گیلان	۶.۳۷
۵	خوزستان	۵.۶۹	۱۶	آذربایجان شرقی	۶.۱۳	۲۷	زنجان	۶.۳۸
۶	اصفهان	۵.۷۲	۱۷	خراسان شمالی	۶.۱۴	۲۸	لرستان	۶.۴۱
۷	مرکزی	۵.۸۲	۱۸	تهران	۶.۱۵	۲۹	کردستان	۶.۴۳
۸	سیستان و بلوچستان	۵.۸۶	۱۹	فارس	۶.۱۷	۳۰	آذربایجان غربی	۶.۴۴
۹	قزوین	۵.۸۹	۲۰	بوشهر	۶.۱۷	۳۱	خراسان جنوبی	۶.۴۴
۱۰	همدان	۵.۹۰	۲۱	مازندران	۶.۱۹	میانگین کشوری		۶/۰۵
۱۱	قم	۵.۹۱	۲۲	یزد	۶.۲۳			

توضیح: نمره ۱۰: نامناسب‌ترین ارزیابی.

شکل ۸. وضعیت نماگر «ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی»

از شاخص امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

نماگر مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض شامل هشت مؤلفه است که اکثر آنها آماری هستند. جدول ۱۶ رتبه‌بندی استان‌ها را براساس این نماگر نشان می‌دهد.

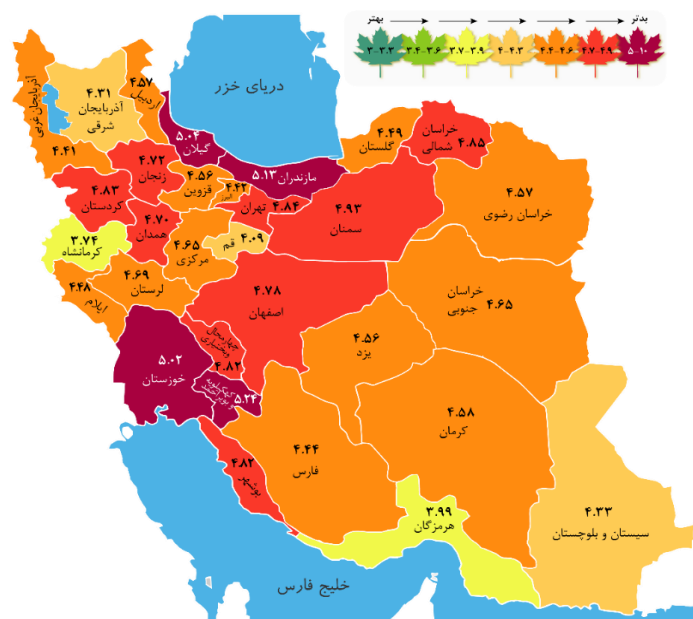
در تابستان ۱۳۹۹ فعالان اقتصادی استان‌های کرمانشاه، هرمزگان و قم مناسب‌ترین ارزیابی و فعالان اقتصادی استان‌های کهگیلویه و بویر احمد، مازندران و گیلان نامناسب‌ترین ارزیابی را از نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» داشته‌اند. این نماگر در تابستان ۱۳۹۹ همانند چند پایش قبلی انجام شده در میان هفت نماگر، به عنوان مناسب‌ترین نماگر ارزیابی شده است.

جدول ۱۶. رتبه استان‌ها براساس نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» تابستان ۱۳۹۹

ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان	ارزیابی	ردیف	استان
۱	کرمانشاه	۳.۷۴	۱۲	قزوین	۴.۵۶	۲۳	بوشهر
۲	هرمزگان	۳.۹۹	۱۳	اردبیل	۴.۵۷	۲۴	کردستان
۳	قم	۴.۰۹	۱۴	خراسان رضوی	۴.۵۷	۲۵	تهران
۴	آذربایجان شرقی	۴.۳۱	۱۵	کرمان	۴.۵۸	۲۶	خراسان شمالی
۵	سیستان و بلوچستان	۴.۳۳	۱۶	خراسان جنوبی	۴.۶۵	۲۷	سمنان
۶	آذربایجان غربی	۴.۴۱	۱۷	مرکزی	۴.۶۵	۲۸	خوزستان
۷	البرز	۴.۴۲	۱۸	لرستان	۴.۶۹	۲۹	گیلان
۸	فارس	۴.۴۴	۱۹	همدان	۴.۷۰	۳۰	مازندران
۹	ایلام	۴.۴۸	۲۰	زنجان	۴.۷۲	۳۱	کهگیلویه و بویراحمد
۱۰	گلستان	۴.۴۹	۲۱	اصفهان	۴.۷۸	میانگین کشوری	
۱۱	یزد	۴.۵۶	۲۲	چهارمحال و بختیاری	۴.۸۲		

شکل ۹. وضعیت نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض»

به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

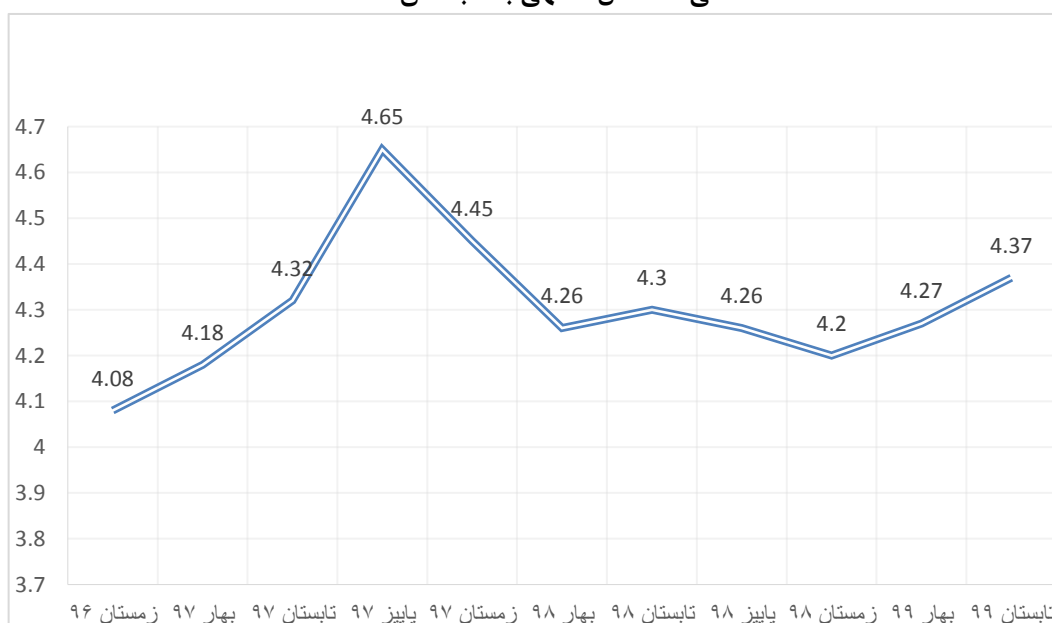

۴. شاخص کلی امنیت سرمایه‌گذاری در ایران

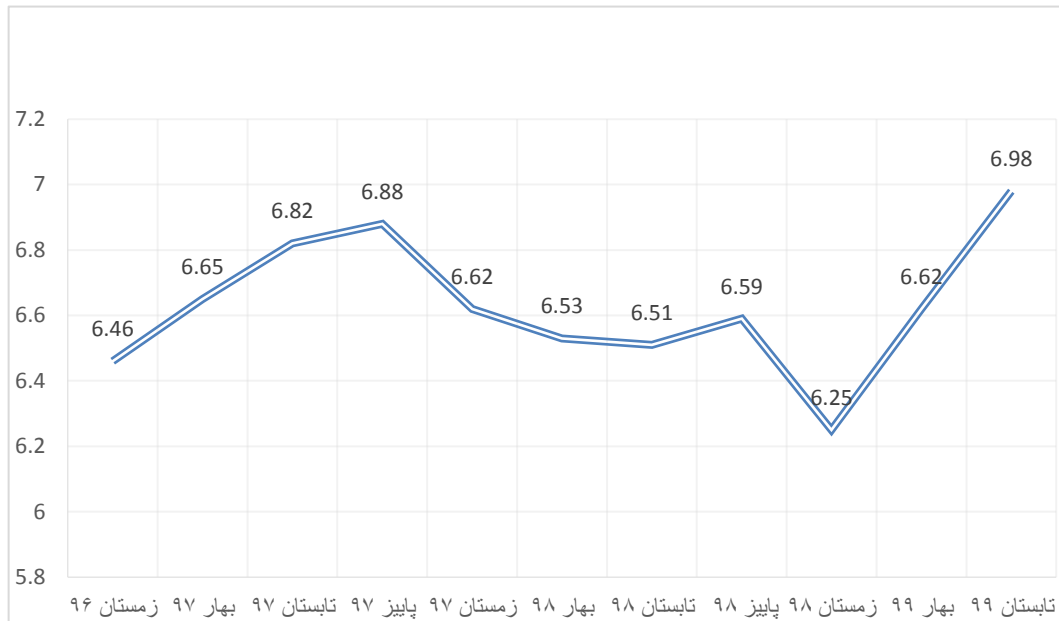
پس از استخراج مؤلفه‌های پیمایشی و آماری، اکنون با تلفیق این مؤلفه‌ها، شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ ارائه می‌شود. براساس پژوهش پشتیبان گزارش حاضر،^۱ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری، با محاسبه میانگین وزنی مؤلفه‌های پیمایشی و آماری با نسبت ۸۰ به ۲۰ استخراج می‌شود که بر این اساس، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری برای فصل تابستان ۱۳۹۹ کمیت ۶/۴۶ از ۱۰ به دست آمده است در حالی که برای فصل بهار ۱۳۹۹ کمیت ۶/۱۶ از ۱۰ به دست آمده بوده است به عبارتی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به فصل گذشته افزایش یافته و نامناسب‌تر ارزیابی شده است. به گونه‌ای که شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ نامناسب‌ترین وضعیت را در طی ۱۱ دوره پایش انجام شده (از زمستان ۱۳۹۶ تاکنون) کسب کرده است. نمودارهای ۹، ۱۰ و ۱۱، روند تغییرات مؤلفه‌های آماری، مؤلفه‌های پیمایشی و شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهند.

نمودار ۹. روند تغییرات مؤلفه‌های آماری (HD) شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ده فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹

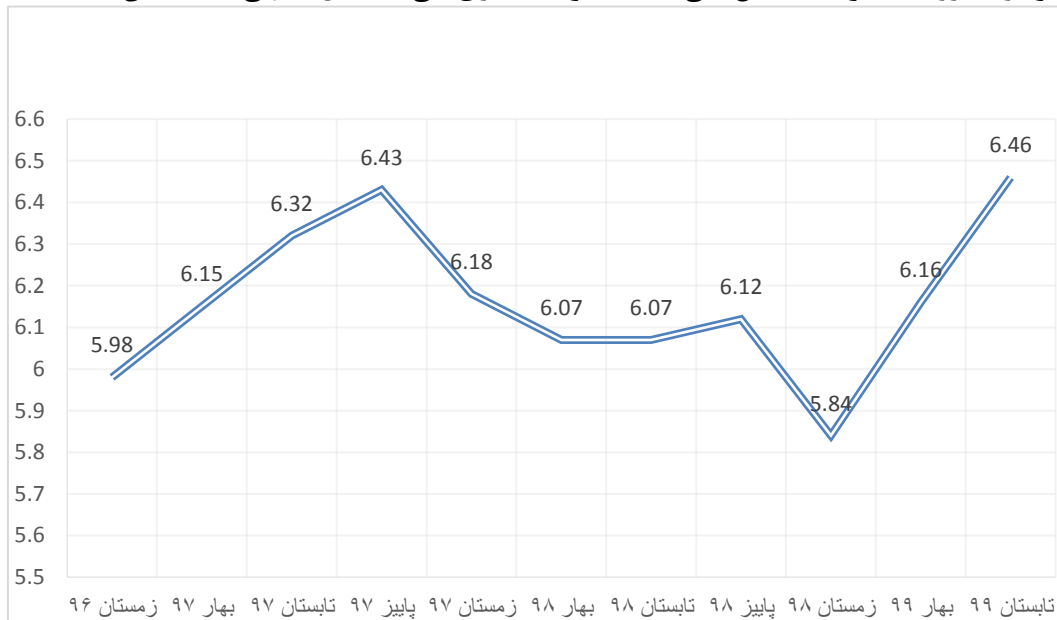

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس، سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران، چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲.

نمودار ۱۰. روند تغییرات مؤلفه‌های پیمایشی (SD) شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ده فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹

نمودار ۱۱. روند تغییرات شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری طی ده فصل منتهی به تابستان ۱۳۹۹

جدول ۱۷ وضعیت مؤلفه‌ها و شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ را به تفکیک استان نشان می‌دهد.

جدول ۱۷. رتبه‌بندی استان‌ها از نظر شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹

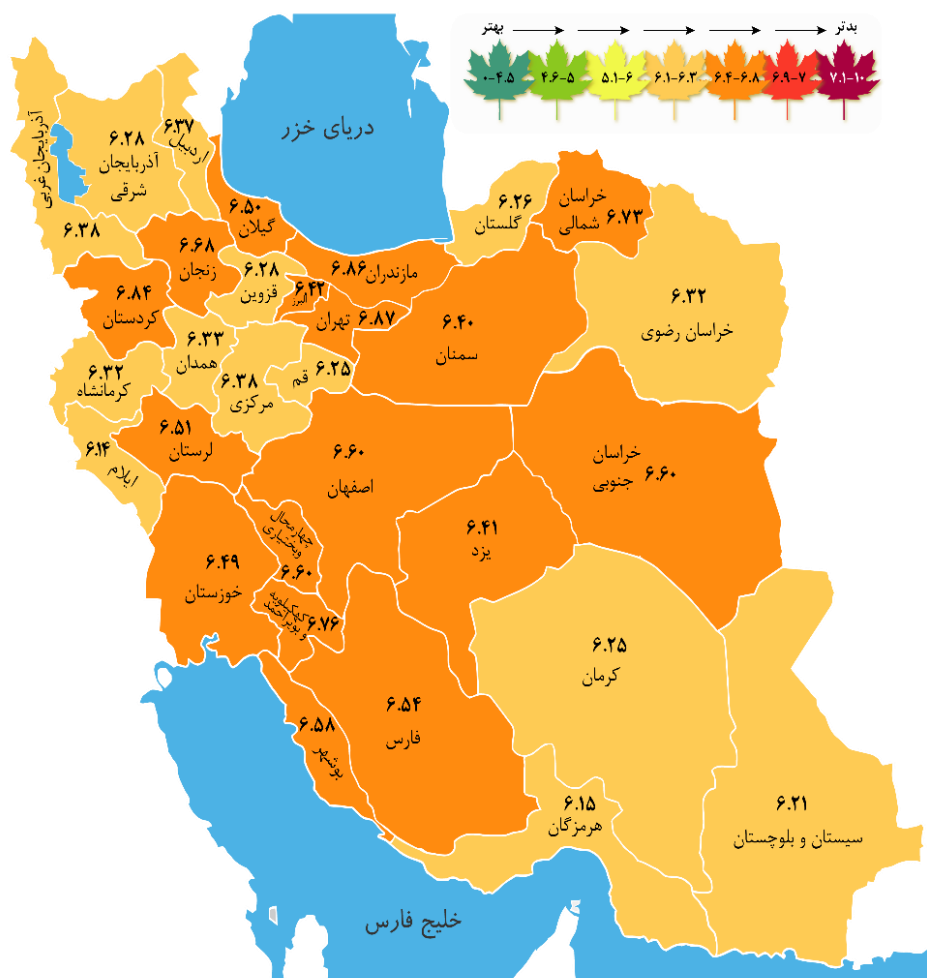
ردیف	استان / شاخص	شاخص امنیت سرمایه‌گذاری	
		مؤلفه‌های آماری	مؤلفه‌های پیمایشی
۱	ایلام	۴.۷۳	۶.۴۹
۲	هرمزگان	۳.۹۸	۶.۶۹
۳	سیستان و بلوچستان	۳.۱۰	۶.۹۸
۴	کرمان	۴.۰۷	۶.۷۹
۵	قم	۳.۸۷	۶.۸۵
۶	گلستان	۴.۳۱	۶.۷۵
۷	قزوین	۴.۶۴	۶.۶۹
۸	آذربایجان شرقی	۴.۳۲	۶.۷۷
۹	خراسان رضوی	۴.۲۳	۶.۸۴
۱۰	کرمانشاه	۳.۶۴	۶.۹۹
۱۱	همدان	۳.۳۸	۷.۰۷
۱۲	اردبیل	۴.۲۶	۶.۹۰
۱۳	مرکزی	۴.۳۷	۶.۸۸
۱۴	آذربایجان غربی	۳.۲۲	۷.۱۸
۱۵	سمنان	۳.۶۱	۷.۱۰
۱۶	یزد	۴.۳۳	۶.۹۳
۱۷	البرز	۴.۹۸	۶.۷۷
۱۸	خوزستان	۴.۷۰	۶.۹۳
۱۹	گیلان	۴.۲۴	۷.۰۷
۲۰	لرستان	۴.۳۹	۷.۰۴
۲۱	فارس	۴.۲۱	۷.۱۲
۲۲	بوشهر	۴.۶۴	۷.۰۷
۲۳	خراسان جنوبی	۳.۲۶	۷.۴۳
۲۴	چهارمحال و بختیاری	۵.۰۳	۷.۰۰
۲۵	اصفهان	۵.۵۳	۶.۸۷
۲۶	زنجان	۴.۱۲	۷.۳۲
۲۷	خراسان شمالی	۴.۷۰	۷.۲۴
۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۵.۶۲	۷.۰۵
۲۹	کردستان	۴.۶۶	۷.۳۸
۳۰	مازندران	۵.۳۳	۷.۲۴
۳۱	تهران	۶.۰۶	۷.۰۷
	میانگین	۴.۳۷	۶.۹۸

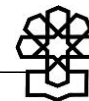
* شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری میانگین وزنی دو بخش پیمایشی با وزن ۰/۸ و آماری با وزن ۰/۲ است.

جدول ۱۷ نشان می‌دهد براساس فروض و تعاریف این گزارش، مناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های ایلام، هرمزگان و سیستان و بلوچستان بوده‌اند، در حالی که در پایش بهار ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های یزد، خراسان جنوبی و گلستان دارای مناسب‌ترین ارزیابی از امنیت سرمایه‌گذاری بوده‌اند. همچنین نامناسب‌ترین استان‌ها از نظر امنیت سرمایه‌گذاری در پایش تابستان ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، مازندران و کردستان هستند، در حالی که در پایش بهار ۱۳۹۹ به ترتیب استان‌های تهران، البرز و اصفهان نامناسب‌ترین وضعیت را دارا بوده‌اند.

با بررسی دقیق‌تر جدول ۱۷ در پایش‌های مختلف متوجه می‌شویم که با وجود رتبه پایین استان تهران در امنیت سرمایه‌گذاری بازهم شاهد هجوم انواع سرمایه به سمت استان تهران هستیم. بررسی چرایی این امر خود گزارشی مستقل را طلب می‌کند، اما شاید این روند سرمایه‌گذاری در تهران در مقایسه با سایر استان‌ها حاکمی از این امر باشد که منافع دیگری در استان تهران وجود دارد که نسبت به خطرپذیری سرمایه‌گذاری و به نوعی نامناسب بودن وضعیت امنیت سرمایه‌گذاری ارجحیت دارد.

شکل ۱۰. شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها در تابستان ۱۳۹۹

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

در ادامه روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در بهار ۱۳۹۹، در پایش تابستان ۱۳۹۹ نیز این روند ادامه داشته و شرایط به‌گونه‌ای رقم خورده است که عدد شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب‌تر از تمام فصول گذشته محاسبه شده است؛ عوامل متعددی را می‌توان برای این امر بیان کرد از جمله به‌روزرسانی اطلاعات آماری (Hard Deta) و در دسترس قرار گرفتن داده‌های مربوط به سال ۱۳۹۸ و قرار گرفتن آنها در تحلیل‌های مورد نظر، مشارکت به نسبت مناسب فعالان کسب‌وکار در سنجش مورد نظر در استان‌هایی که سابقاً مشارکت در آنها چندان رضایت‌بخش نبوده است و درنهایت وضعیت پرنوسان اقتصاد کلان کشور که بر همه مؤلفه‌های مورد سنجش تأثیرگذار بوده است. روند نزولی و نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در شرایطی اتفاق افتاده که با شیوع پاندمی کرونا از اوایل اسفندماه ۱۳۹۸، به‌تدریج فروش بسیاری از واحدهای تولیدی را تحت تأثیر قرار داده است تا حدی که فروش ویژه پایان سال و ایام نوروز ۱۳۹۹ عملاً منتفی شد و در ادامه در فصل بهار و تابستان ۱۳۹۹ با الزامی شدن رعایت محدودیت‌هایی که از طرف ستاد ملی مقابله با کرونا به تمام دستگاه‌ها و نهادها و بخشهای اقتصادی ابلاغ شده بود و در کنار آن با افزایش نااطمینانی‌های مختلف در متغیرهای اقتصادی (خصوصاً نرخ ارز و نرخ تورم) این پدیده به بسیاری از کسب‌وکارها ضربات سختی زد و علاوه‌بر تعطیلی‌های اجباری آن واحدها، به‌دلیل ترس و هراس ایجاد شده در مردم، تقاضای همیشگی برای خرید و دریافت کالا و خدمات به‌شدت کاهش یافت که بر اثر آن کسب‌وکارهای مختلف در زمینه‌های گوناگون را با کاهش شدید فروش و عرضه خدمات مواجه کرد، از طرف دیگر آسیب دیدن زنجیره تأمین بسیاری از کالاها، منجر به عدم تأمین متناسب با نیاز جامعه آن کالاها شد و به‌تبع آن نوسانات قیمتی را برای بسیاری دیگر از کالا و خدمات به‌بار آورد.

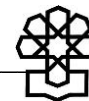
لازم است این نکته مهم مجدداً بیان شود که این پایش‌های فصلی، وضعیت برخی متغیرهای مرتبط با «امنیت سرمایه‌گذاری» را می‌سنجند نه وضعیت «فروش» یا «محیط کسب‌وکار» را؛ به‌عبارتی آنچه شاخص امنیت سرمایه‌گذاری می‌سنجد بیشتر از جنس ثبات قوانین و مقررات، سلامت اداری، تضمین حقوق مالکیت، فرهنگ وفای به‌عهد در بازارها و ... است که به‌صورت مستقیم تحت تأثیر شیوع کرونا قرار ندارند. لکن به دلیل آثار ثانویه این بیماری و آثار سایر نوسانات اقتصادی که معمولاً با فاصله چند ماه در سایر عوامل مربوطه بر کلیت بازارها و کسب‌وکارها قابل مشاهده می‌شود، می‌توان انتظار داشت که با توجه به افزایش ناگهانی نرخ ارز و کالاهای واسطه‌ای در بهار و تابستان ۱۳۹۹، که از آثار غیرمستقیم شیوع کووید-۱۹ نیز بوده است، شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در ادامه روند قبل نامناسب‌تر ارزیابی شود. در پایش امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ متأسفانه با افزایش (نامناسب شدن) شدید شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نسبت به بهار ۱۳۹۹، عدد شاخص از ۶/۱۶ به ۶/۴۶ افزایش یافته است. در ادامه برخی از مهم‌ترین نتایج حاصل از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان ۱۳۹۹ بیان می‌شود:

۱. اطلاعات استخراج شده از جدول ۱۷ (شاخص ملی امنیت سرمایه‌گذاری و رتبه‌بندی استان‌ها براساس آن) و مقایسه دو شاخص پیمایشی (۶/۹۸) و آماری (۴/۳۷)، شکاف قابل‌توجهی میان آمارهای رسمی (HD) و ارزیابی فعالان اقتصادی مشارکت‌کننده در این مطالعه (SD) را نشان می‌دهد. از این اختلاف می‌توان نتیجه گرفت که اتکای صرف به آمارهای رسمی ممکن است تحلیل‌ها و تفسیرهای امنیت سرمایه‌گذاری را دچار خطا کند. آنچه فعالان اقتصادی آن را برای سرمایه‌گذاری ملاک تصمیم‌گیری قرار می‌دهند احساس و ادراک آنها از شاخص‌های مورد بررسی است و نه آمارهای رسمی. در شاخص پیمایشی، تجربه، ادراک و احساسات افراد درباره مؤلفه‌ها ارائه می‌شود که امکان دارد با واقعیت، تفاوت فاحش داشته باشد؛ همان‌طور که داده‌های آماری نیز به دلیل تورش‌های آماری می‌توانند با واقعیت فاصله داشته باشند. برای مثال شاخص‌هایی که امنیت و تورم و رشد اقتصادی و اشتغال و کارایی را محاسبه می‌کنند می‌توانند با احساس امنیت، احساس تورم، احساس رشد و اشتغال و احساس کارایی، متفاوت باشند. شاید بتوان گفت این تفاوت‌ها، گویای شکاف میان نتایج واقعی عملکرد دولت از یک‌سو و احساس و ادراک و انتظارات مردم از سوی دیگر است. انتظار می‌رود بخشی از این فاصله با افزایش تدریجی در حجم نمونه‌های این مطالعه به حداقل قابل‌تعمیم (حدود ۱۱۴۷۰ مورد) کاهش یابد^۱ و در تحقیقات فصل‌های آینده بتوان ارزیابی دقیق‌تری از احساس امنیت سرمایه‌گذاری استان‌ها و کل کشور ارائه داد.

۲. نکته مهم دیگر که در سنجش اطلاعات به‌دست آمده برای پایش امنیت سرمایه‌گذاری فصل تابستان ۱۳۹۹ قابل توجه است افزایش و به‌عبارتی نامناسب‌تر شدن اعداد کمی هر دو شاخص پیمایشی و آماری در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ است به‌گونه‌ای که در بهار ۱۳۹۹ شاخص پیمایشی ۶/۶۳ و آماری ۴/۲۷ بوده است، اما در تابستان ۱۳۹۹ شاخص پیمایشی ۶/۹۸ و آماری ۴/۳۷ به‌دست آمده که این حجم از نامناسب شدن وضعیت‌ها تنها برای یک فصل بسیار قابل تأمل و نگران‌کننده است.

۳. بررسی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری از فصل پاییز ۱۳۹۷ با کمیّت ۶/۴۳ و فصل زمستان ۱۳۹۷ با کمیّت ۶/۱۸ و فصل بهار ۱۳۹۸ با کمیّت ۶/۰۷ و فصل تابستان با کمیّت ۶/۰۷ نشان‌دهنده بهبود وضعیت نسبی این شاخص تا تابستان ۱۳۹۸ بوده است، اما در پاییز ۱۳۹۸ با کمیّت ۶/۱۲ مجدداً روند نامناسب شدن شاخص امنیت سرمایه‌گذاری بازگشته است، اما در پایش زمستان ۱۳۹۸ شاخص امنیت سرمایه‌گذاری با عدد کمی ۵/۸۴ مناسب‌ترین وضعیت را در طی کل پایش‌های انجام شده نشان می‌دهد و به ناگهان مجدداً در پایش بهار ۱۳۹۹ وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری نامناسب شده و عدد ۶/۱۶ را نشان می‌دهد و نهایتاً در تابستان ۱۳۹۹ عدد شاخص با افزایش روند نامناسب‌تر شدن به عدد ۶/۴۶ رسیده است؛ مطالعه بر روی عوامل مختلف از جمله: نوسانات در بازار ارز (آنچه در پایش فصل تابستان

۱. براساس گزارش ۱۵۸۵۲ مرکز پژوهش‌های مجلس، برای ۲۱ استان کشور و هر استان بالغ بر ۲۷۰ نمونه پیمایشی پرسشنامه قابل قبول نیاز است تا نمونه‌ها به حد‌نصاب تعیین شده برای تعمیم نتایج نمونه‌ها به کل جامعه آماری برسد. وضعیت جامعه و نمونه مورد بررسی به تفکیک استان در جدول ۱ ارائه شده است.

بیشتر به چشم می‌خورد تغییرات و نوسانات بسیار زیاد آن بوده است)، نرخ تورم فصلی، عدم ثبات نسبی قیمت مواد اولیه، آثار ثانویه تحریم‌های خارجی، تغییرات قوانین و مقررات، وعده‌های مسئولان و نوع رفتار آنها و البته وقوع بحران‌هایی همانند شیوع ویروس کرونا و آثار ثانویه آن، مواردی از این دست نشان می‌دهد که عدم ثبات متغیرها در کل اقتصاد به سرعت وضعیت شاخص امنیت سرمایه‌گذاری را متناسب با تغییرات کلی اقتصاد متأثر می‌کند و شاید بتوان نتیجه گرفت که برای بهبود کلی شاخص امنیت سرمایه‌گذاری با انجام دادن چه اقداماتی و یا انجام ندادن چه فرایندهایی می‌توان سریع‌تر در مسیر درست حرکت کرد.

۴. در پایش تابستان ۱۳۹۹ نیز همانند پایش بهار ۱۳۹۹ نماگر «عملکرد دولت» با کمیت ۷/۸۵ مجدداً به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگر و همزمان با افزایش عدد کمی آن نسبت به پایش قبلی ارزیابی شده است؛ در زمستان ۱۳۹۸ نماگر عملکرد دولت با کمیت ۷/۴۰ به‌عنوان نامناسب‌ترین نماگرها شناخته شده بود، به‌عبارتی وضعیت این نماگر در پایش‌های اخیر به‌شدت با روند نامناسب‌تر شدن ارزیابی شده است؛ ادامه این روند و بررسی آن در گزارش‌های آتی می‌تواند پیام‌ها و تحلیل‌های قابل توجهی برای تصمیم‌گیران و سیاستگذاران داشته باشد. لازم به یادآوری است مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده نماگر عملکرد دولت عبارتند از: سهولت احقاق حقوق قانونی شهروندان در ادارات (مؤلفه پیمایشی)، اختلال در کسب‌وکار بر اثر تحریم‌های جدید خارجی (مؤلفه پیمایشی) و حمایت و همراهی واقعی مقامات استانی از داوطلبان سرمایه‌گذار (مؤلفه پیمایشی)؛ درعین حال در پایش تابستان ۱۳۹۹ نیز همانند چند پایش گذشته مجدداً نماگر «مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض» مناسب‌ترین نماگر در میان سایر نماگرها بوده است.

۵. نماگر «ثبات اقتصاد کلان» در تابستان ۱۳۹۹ با کمیت ۷/۴۰ دومین نماگر نامناسب ارزیابی شده است، این نماگر در بهار ۱۳۹۹ نیز با کمیت ۶/۶۹ مانند زمستان ۱۳۹۸ دومین نماگر نامناسب از میان هفت نماگر دیگر ارزیابی شده بوده است. ملاحظه می‌شود که نه تنها این نماگر جایگاه دومین نماگر نامناسب را در چندین پایش اخیر حفظ کرده است، بلکه با توجه به شرایط کلان اقتصادی ایران و همچنین روند اتفاقات زمستان ۱۳۹۸ و بهار و تابستان ۱۳۹۹، از شیوع کرونا گرفته تا تعطیلی‌های اجباری بنگاه‌ها و نوسانات زیاد متغیرهای اصلی در اقتصاد کلان همچنان بر ایند ارزیابی‌ها نامناسب‌تر شدن مؤلفه‌های نماگر ثبات اقتصاد کلان نسبت به سایر مؤلفه‌ها بوده است. قابل توجه است که وضعیت این نماگر در پایش تابستان ۱۳۹۹ در استان‌های قزوین، البرز و مرکزی نسبت به سایر استان‌ها بهتر و مناسب‌تر ارزیابی شده و در استان‌های خراسان جنوبی، لرستان و زنجان نامناسب‌تر از بقیه بوده است.

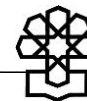
۶. نکته قابل توجه دیگر اینکه نماگرهای تشکیل‌دهنده امنیت سرمایه‌گذاری هرکدام یک متغیر و هدف بارز هستند که باید برنامه‌ریزان کشوری و نیز استانی به آنها توجه لازم را داشته باشند، در نتیجه در استراتژی‌ها و برنامه‌های آتی برای توسعه ملی و استانی بهتر است به‌جای توجه صرف به شاخص‌های سخت‌افزاری و توسعه زیرساخت‌های فیزیکی، به بهبود سایر مؤلفه‌های نرم‌افزاری نیز به‌صورت متناسب توجه کنند.

۷. در این پایش به‌ترتیب مؤلفه‌های «عمل مسئولان ملی به‌وعده‌های داده شده (۸/۶۸)، «اعمال نفوذ و

تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)» و «عمل مسئولان استانی و محلی به وعده‌های اقتصادی داده شده (۸/۳۴)» نامناسب‌ترین و بدترین ارزیابی‌ها را به خود اختصاص داده‌اند و نشان از اهمیت عمل به وعده‌ها و قراردادهای توسط نهادهای دولتی و سازمان‌ها و نهادهای ذیل قوه مجریه دارد. در این میان وضعیت مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات (۸/۵۷)» در تابستان ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۹ از کمیت ۸/۰۶ به عدد ۸/۵۷ افت کرده است. که نیاز به تحلیل و دقت نظر مقامات دولتی و مسئول دارد. **تکرار تعداد دفعات نامناسب ارزیابی شدن مؤلفه «عمل مسئولان ملی به وعده‌های داده شده» نشان‌دهنده حساسیت و توجه بسیار بالای فعالان کسب و کار مشارکت‌کننده در این پایش نسبت به صحبت‌ها و قول و وعده‌های داده شده مسئولان کشور و اثرگذاری بسیار بالای صحبت‌های آنها در فضای کلی امنیت سرمایه‌گذاری است.** همچنین ارزیابی فعالان از مؤلفه «اعمال نفوذ و تبانی در معاملات ادارات» از مقدار عددی ۸/۰۶ در فصل بهار ۱۳۹۹ به مقدار عددی ۸/۵۷ در فصل تابستان ۱۳۹۹ افزایش یافته است. قطعاً تداوم این روند منجر به سرخوردگی و ناامیدی کارآفرینان واقعی و سرمایه‌گذاران بالقوه برای مشارکت در اقتصاد و بهبود کارایی می‌شود و هزینه‌های سنگینی بر کل اقتصاد کشور تحمیل می‌کند.

۸. چند مطالعه اخیر نشان می‌دهند که در رتبه‌بندی استان‌ها براساس داده‌های آماری، شاهد نوعی پراکندگی استان‌های برخوردار و کمتر برخوردار در پایین و بالای فهرست هستیم، این امر می‌تواند به دلیل پراکندگی و تنوع مؤلفه‌های آماری شاخص امنیت سرمایه‌گذاری باشد. از طرف دیگر توجه به این نکته لازم است که هرچند یک بنگاه اقتصادی که در یک استان خاص فعالیت می‌کند، اما از مؤلفه‌های شکل‌دهنده امنیت سرمایه‌گذاری در دیگر استان‌ها می‌تواند متأثر باشد. برای مثال، مواد اولیه را از استانی دیگر خریده و چک برگشتی دارد یا برای انعقاد قراردادی به استان دیگر رفته و منجر به تصادف شده و یا محصولش را در جای دیگری فروخته و خلف وعده صورت گرفته و مواردی نظیر اینها. به عبارت دیگر نوعی درهم‌تنیدگی بین استانی وجود دارد که ایفای مسئولیت اجتماعی آحاد افراد در یک استان فقط شاخص آن استان را بهبود نمی‌بخشد، بلکه آثار جانبی مثبتی برای کل کشور به‌طور مستقیم و غیرمستقیم دارد.

۹. آنچه باید مورد توجه تصمیم‌گیران قرار گیرد این است که یک اتفاق یا رخداد در هر استان می‌تواند رتبه آن استان را در شاخص امنیت سرمایه‌گذاری تغییر دهد. اعلام و جلب توجه عمومی به این شاخص می‌تواند به رقابت‌های مثبت و سازنده میان استان‌ها منجر شود و به همکاری مردم و فعالان اقتصادی و مسئولان استانی برای بهتر شدن رتبه و پیشی گرفتن از استان‌های دیگر بینجامد. برای نزدیک شدن به وضعیت مطلوب، پیشنهاد می‌شود فعالان اجتماعی و مسئولان و رسانه‌های ملی و استانی رتبه‌بندی استان‌ها در این گزارش را برای مردم تشریح کرده و اهتمام عمومی را برای بهتر شدن وضعیت استان خود در فصل آینده، برانگیزند و نشان دهند مسئولیت اجتماعی در بهبود امنیت سرمایه‌گذاری در هر استان مؤثر است. نیل به این هدف، مستلزم فرهنگ‌سازی است.

پیوست - تحلیل آماری پرسشنامه‌های پر شده

در این قسمت با توجه به اقدام‌های انجام شده درخصوص افزایش تعداد مشارکت‌کنندگان از فعالان کسب‌وکار در پایش امنیت سرمایه‌گذاری فصل تابستان ۱۳۹۹، توضیحات و تحلیل‌هایی بیان می‌شود: با توجه به اینکه لازم است به‌طور متوسط از هر استان ۳۷۰ پرسشنامه تکمیل و ارسال شود، در پایش فصول قبل با فرض اینکه تقریباً از هر ۱۵ نفری که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شود، ۲ نفر به‌صورت کامل اقدام به تکمیل پرسشنامه می‌کنند، به بیش از ۸۴۰۰۰ فعال اقتصادی لینک صفحه پرسشنامه پیامک می‌شد. در پایش بهار ۱۳۹۹ با بررسی و به‌روزرسانی جامعه آماری در دسترس، تعداد جامعه آماری به ۴۷۷,۸۷۷ نفر رسید که از این تعداد، استان محل فعالیت بالغ بر ۳۶,۹۳۴ کاربر نامشخص ارزیابی شد. لکن بعد از به‌روزرسانی جامعه، نظر به اینکه در تجربه پایش‌های گذشته، تقریباً از هر ۲۵ نفر دعوت شده به صفحه پرسشنامه ۱ نفر پرسشنامه را به‌درستی تکمیل و ارسال می‌نمود (ضریب ارسال: ۲۵)، فرایند ارسال پیامک به‌صورت تدریجی طی دو مرحله انجام شد. در مرحله اول به ۴۰۰۰ فعال اقتصادی در هر استان (انتظار تکمیل ۱۶۰ پرسشنامه در هر استان) و در مرحله دوم به تمام مشارکت‌کنندگان پایش زمستان ۱۳۹۸ پیامک لینک دعوت به تکمیل پرسشنامه تابستان ۱۳۹۹ ارسال شد (انتظار مشارکت مجدد بیش از ۵۰ درصدی مشارکت‌کنندگان در زمستان ۱۳۹۸ و بهار ۱۳۹۹ یا به عبارتی انتظار تکمیل ۲۰۰ پرسشنامه به‌طور متوسط در هر استان). اما در عمل میزان مشارکت مجدد مشارکت‌کنندگان پایش زمستان ۱۳۹۸ نزدیک به ۲۰ درصد بود.

جدول ۱. مقایسه ضریب ارسال پیامک به تفکیک استان‌ها در بهار ۱۳۹۹ با تابستان ۱۳۹۹

استان	تابستان ۹۹	بهار ۹۹
استان	۱۰.۸	۱۵.۱
آذربایجان شرقی	۱۲.۲	۱۵.۸
آذربایجان غربی	۲۱.۶	۳۳.۱
اردبیل	۱۱.۷	۱۴.۷
اصفهان	۱۸.۵	۳۱.۴
ایلام	۲۸.۹	۳۸.۲
بوشهر	۲۲.۲	۳۸.۸
تهران	۸.۹۹	۱۳.۷
چهارمحال و بختیاری	۱۹.۴	۱۹.۷
خراسان جنوبی	۲۰.۷	۱۷.۴
خراسان رضوی	۱۳.۲	۱۹.۱
خراسان شمالی	۱۰.۶	۱۶
خوزستان	۱۰.۶	۲۰
زنجان	۲۲.۲	۱۸.۹
سمنان	۲۴.۹	۱۶.۴
سیستان و بلوچستان	۲۸.۱	۲۰.۱
فارس	۱۳.۳	۲۲.۴
قزوین	۲۲.۸	۱۶.۶
کردستان	۲۳.۴	۱۶
کرمان	۲۰.۲	۲۴.۱
کرمانشاه	۲۶.۸	۲۱.۷
گیلان	۲۸.۹	۳۴.۲
گلستان	۳۰.۳	۳۲.۱
کهگیلویه و بویراحمد	۲۷.۱	۲۰.۶
لرستان	۱۷.۲	۲۰.۶
مازندران	۱۹.۲	۳۳.۸
مرکزی	۱۱.۹	۲۰
هرمزگان	۲۰.۸	۳۲.۳
همدان	۲۴.۴	۲۰.۶
یزد	۱۵.۳	۱۷.۸
میانگین کشوری	۱۹.۵	۲۰.۲

در پایش تابستان ۱۳۹۹ استان‌های تهران، خوزستان، خراسان شمالی به ترتیب کمترین ضریب بازگشت و بیشترین سطح مشارکت در پژوهش و استان‌های گیلان، ایلام، سیستان و بلوچستان به ترتیب بیشترین ضریب ارسال و کمترین سطح مشارکت در پژوهش را به خود اختصاص داده‌اند.

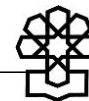
در میانگین کشوری با کاهش ضریب ارسال، میزان مشارکت بهبود یافته است. از این رو با وجود عدم مشارکت مورد انتظار همانند زمستان ۱۳۹۸ شاهد بهبود وضعیت مشارکت نسبت به بهار ۱۳۹۹ هستیم. به‌طور میانگین ضریب ارسال برای کل کشور ۲۰/۲ بود یعنی به‌طور تقریبی از هر ۲۰ فعال اقتصادی که برای تکمیل پرسشنامه دعوت می‌شد، تنها ۱ نفر اقدام به تکمیل و ارسال می‌نمود. البته برخی نیز علی‌رغم ورود به محیط پرسشنامه یا اقدام به پاسخگویی نمی‌کردند و یا تمامی سؤالات را تا انتها پاسخ نمی‌دادند.

در پژوهش اخیر (پایش تابستان ۱۳۹۹) ۱۸۸۹۸ نفر (کاهش ۸ درصدی نسبت به پژوهش بهار ۱۳۹۹) به محیط پرسشنامه وارد شدند که از این تعداد تقریباً ۱۲۰۹۵ کاربر پاسخگویی به پرسشنامه را شروع کردند، اما تا پایان سؤالات و زدن دکمه ارسال نهایی ادامه ندادند و تنها ۷۸۸۴ کاربر به‌طور کامل اقدام به تکمیل و ارسال پرسشنامه نمودند. از این تعداد بخشی از پرسشنامه‌های به‌صورت تکراری و یا توسط افرادی تکمیل شده بود که پیامکی برای آنها ارسال نشده بود و یا هویت آنها برای تیم پژوهش احراز نشد و در دسته پاسخ‌های نامعتبر ارزیابی شدند. در نهایت ۷۷۹۵ پرسشنامه صحیح جمع‌آوری شد.

- وضعیت پرسشنامه‌های اختصاصی و کاهش اسپم

در پیش فصول زمستان ۱۳۹۶ تا پاییز ۱۳۹۸ سؤالات پرسشنامه از طریق وب‌گاه پرسشنامه به نشانی rcMajlisForm.ir در دسترس بود و این آدرس از طرق مختلف (ایمیل، پیامک و شبکه‌های اجتماعی) در اختیار فعالان اقتصادی قرار می‌گرفت. از آنجایی که نام و شماره تلفن تکمیل‌کننده پرسشنامه به‌صورت اختیاری از او سؤال می‌شد و با توجه به محدودیت‌های احراز هویت تکمیل‌کنندگان پرسشنامه در پیش فصول قبل، در پیش زمستان ۱۳۹۸ به بعد راهکاری به‌منظور کاهش فاصله تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده با پرسشنامه‌های احراز هویت شده ارائه شد.

در پیش تابستان ۱۳۹۹ مشابه پیش بهار ۱۳۹۹ و زمستان ۱۳۹۸ به هریک از جامعه آماری لینک منحصر به فردی پیامک شد که کاربر را به پرسشنامه مخصوص به خود هدایت می‌کرد و ۱۳۴۴۳۱ پرسشنامه با لینک منحصر به فرد ایجاد شد. با این روش با وجود زمانبر بودن ساخت و بررسی پرسشنامه‌ها عملاً احراز هویت تکمیل‌کنندگان دقت بالاتری به‌خود گرفت تا جایی که از ۷۸۸۴ پرسشنامه تکمیل شده و ارسالی توسط جامعه هدف، تنها ۸۹ پرسشنامه تکمیل شده به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد (حدود ۱/۱ درصد) در صورتی که در پیش پاییز ۱۳۹۸ از ۵۷۱۵ پرسشنامه تکمیل شده صرفاً هویت ۳۸۰۱ پرسشنامه معتبر احراز شد. به بیان دیگر حدود ۳۳/۵ درصد از پرسشنامه‌ها نامعتبر شناسایی شده بودند. لازم به یادآوری است در پیش زمستان ۱۳۹۸ تعداد ۱۷۲ پرسشنامه به‌عنوان نامعتبر شناسایی شد که ۱/۷ درصد کل پرسشنامه‌های تکمیل شده بود.

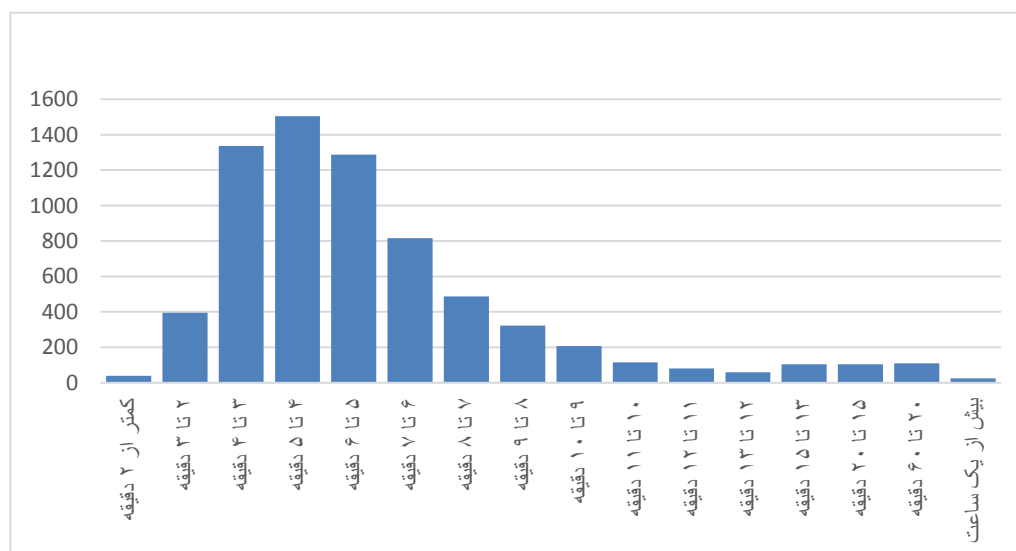

- وضعیت زمان پاسخگویی به پرسشنامه

در پژوهش بهار ۱۳۹۹ با ورود به محیط پرسشنامه دکمه‌ای تحت عنوان «شروع پاسخگویی» و در انتهای سؤالات دکمه‌ای با عنوان «تأیید و ارسال» قرار داده شده بود و فاصله زمانی کلیک روی این دو دکمه برای هر پرسشنامه ذخیره می‌شد که میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه ۶ دقیقه و ۴۴ ثانیه ارزیابی شد. میانگین زمانی تکمیل پرسشنامه در پایش قبلی ۷ دقیقه و ۵۶ ثانیه بود.

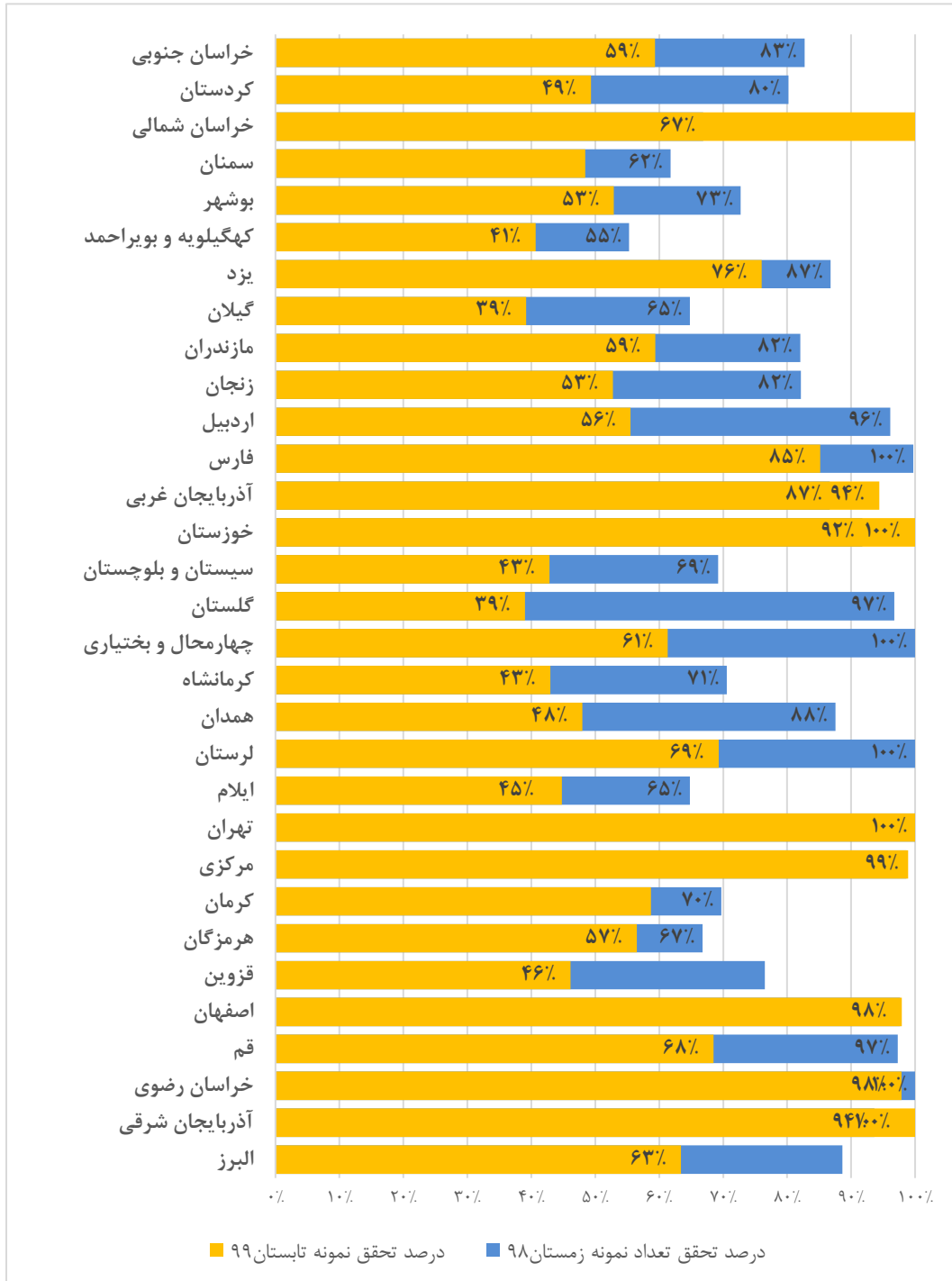
این موضوع از این جهت حائز اهمیت بوده و ارزیابی و بررسی شد که زمان لازم برای مطالعه متن سؤالات و پاسخگویی به آنها به‌طور عمده بین ۳ تا ۱۰ دقیقه است، لذا افرادی که در زمان بسیار کمتر از وقت معمولی فوق، اقدام به ارسال پاسخ‌ها نموده بودند، احتمال پاسخگویی از روی احساسات، تصادفی جواب دادن و از روی رفع تکلیف پر کردن در آنها بسیار زیاد است.

نمودار ۱. نمودار میله‌ای پراکندگی زمان پاسخگویی فعالان مشارکت‌کننده به پرسشنامه در پایش تابستان ۱۳۹۹

در نمودار زیر نیز نشان داده شده است که در پایش‌های زمستان ۱۳۹۸ و تابستان ۱۳۹۹ بیشترین رشد درصد تحقق نمونه‌های لازم در استان‌های مختلف مشارکت‌کنندگان به چه نحوی بوده است.

نمودار ۲. میزان رشد تحقق حجم نمونه (براساس جدول مورگان)
در پایش بهار ۱۳۹۹ نسبت به بهار ۱۳۹۸

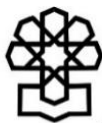
۱. برای استان تهران در هر دو فصل پاییز و زمستان ۱۳۹۸، ۱۰۰ درصد تحقق داشته‌ایم.

تعداد ۷۷۹۵ پرسشنامه معتبر و احراز شده و تکمیل شده توسط فعالان اقتصادی از سراسر کشور مربوط به تابستان ۱۳۹۹ که فایل‌های پرسشنامه‌ها در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی، گروه مطالعات محیط کسب و کار)، محفوظ است.

۱. بیمه مرکزی ایران، سالنامه آماری صنعت بیمه، ۱۳۹۷، ۱۳۹۶.
۲. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۷. تابستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۲۶، اسفندماه ۱۳۹۸.
۳. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۸. پاییز ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۶۹۹۰، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۴. تهرانی، ایمان. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۹. زمستان ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، مسلسل ۱۷۱۳۱، تیر ماه ۱۳۹۹.
۵. حسین‌زاده بحرینی، محمدحسین و سیدسعید، ملک‌الساداتی. «موانع نهادی سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار در ایران»، پژوهشنامه بازرگانی، تابستان ۱۳۹۰، دوره ۱۵، ش ۵۹.
۶. دسوتو، هرناندو. راز سرمایه: چرا سرمایه‌داری در غرب موفق می‌شود و در جاهای دیگر شکست می‌خورد؟ ترجمه فریدون تفضلی، تهران، نشر نی، ۱۳۸۶.
۷. سیاح، سیدامیر. «آموزه‌های ۱۶ دوره ارزیابی فصلی محیط کسب‌وکار در ایران طی پاییز ۱۳۸۹ تا تابستان ۱۳۹۳»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌وسوم، ش ۸۵، بهار ۱۳۹۵.
۸. سیاح، سیدامیر و دیگران. «سنجش امنیت سرمایه‌گذاری در ایران: چارچوب مفهومی، روش، شاخص و نماگرها (ویرایش اول)»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۵۸۵۲، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۷.
۹. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «پایش امنیت سرمایه‌گذاری در زمستان ۱۳۹۶ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری»، (ویرایش اول)، شماره مسلسل ۱۶۰۶۱، شهریورماه ۱۳۹۷.
۱۰. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۴. پاییز ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۵۲۶، تیرماه ۱۳۹۸.
۱۱. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۵. زمستان ۱۳۹۷»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۶۱۹، مهرماه ۱۳۹۸.
۱۲. سیاح، سیدامیر و ایمان، تهرانی. «گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۶. بهار ۱۳۹۸»، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۶۸۲۰، دی‌ماه ۱۳۹۸.
۱۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا (۴۰) ارزیابی ابعاد اقتصاد کلان شیوع ویروس کرونا (ویرایش اول) دفتر مطالعات اقتصادی، شماره مسلسل ۱۷۰۱۱، اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۹.
۱۴. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، سالنامه عمومی قوه قضائیه، ۱۳۹۸.
۱۵. مرکز آمار ایران، سالنامه آماری، ۱۳۹۷، مرکز آمار ایران، دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌المللی، ۱۳۹۷.
۱۶. مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه (معاونت آمار و اطلاعات)، سالنامه آماری قوه قضائیه، سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ (جلد ۱)، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸.

۱۸. گزارش عملکرد واحدهای قضایی، مرکز آمار و اطلاعات قوه قضائیه، معاونت آمار و اطلاعات، اسفندماه ۱۳۹۸.
۱۹. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، «پایش ملی محیط کسب‌وکار ایران، پاییز ۱۳۹۸»، بهمن‌ماه ۱۳۹۸.
۲۰. مرکز آمار ایران، «گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده به تفکیک استان، شهریور ۱۳۹۸»، ۱۳۹۹/۰۷/۵.
۲۱. تهرانی، ایمان و سیدامیر، سیاح. گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری ۱۰. بهار ۱۳۹۹ به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی (دفتر مطالعات اقتصادی)، شماره مسلسل ۱۷۴۰۰، بهمن‌ماه ۱۳۹۹.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۴۳۳

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش امنیت سرمایه‌گذاری به تفکیک استان‌ها و حوزه‌های کاری ۱۱. تابستان ۱۳۹۹

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه مطالعات محیط کسب‌وکار)

تهیه و تدوین‌کنندگان: ایمان تهرانی، سیدامیر سیاح

همکاران: امین قنبری، محمدرضا عبداللهی

مشاوران علمی خارج از مرکز: جعفر خیرخواهان، ابوالفضل پاسبانی

ناظران علمی: سیدمهدی بنی‌طبا، سیدعلی روحانی

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی:

۱. امنیت سرمایه‌گذاری

۲. محیط کسب‌وکار

۳. حقوق مالکیت

۴. شفافیت

۵. فعالان اقتصادی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۹/۱۲/۲۶